

Årsmelding 2016

om;
oslo museum

Innhold

Forord	3
Fornyng	4
Forvaltning	8
Formidling	12
Aktivitetsskalender	26
Forskning og kunnskapsformidling	28
Organisasjon, økonomi og personale	33
Oslo Museums styre 2016	35
Styrets sammenfatning 2016	36
Regnskap 2016	40
Balanse 2016	42
Noter 2016	43
Revisjonsberetning 2016	46

Stiftelsen Oslo Museum ble etablert i 2006 som en sammenslutning av Bymuseet, Interkulturelt Museum og Teatermuseet, og er et kulturhistorisk og samtidshistorisk museum for Oslos historie, teaterhistorie og kulturelt mangfold. I 2013 åpnet museet også en ny formidlingsarena for Akerselvas industri- og arbeiderhistorie – Arbeidermuseet. Oslo Museum forvalter en av landets største fotosamlinger, har en større malerisamling, en kulturhistorisk bysamling, en teaterhistorisk samling, flere privatarkiv, et omfattende klipparkiv og betydelig boksamling med eldre og nyere faglitteratur om Oslo.

Totalt omfatter samlingen ca 30 000 objekter og 2 millioner negativer. Visjonen fram mot 2020 er at Oslo Museums arenaer er møteplasser for hele byen og steder for kunnskap, berikende opplevelser og kritisk refleksjon i et livsløpsperspektiv. Alle museene har gratis adgang for å være tilgjengelig for alle og tilbyr gratis undervisning til Oslo-skolen. Oslo Museum er i hovedsak finansiert av Oslo kommune og Kulturdepartementet. I tillegg søker museet om prosjektmidler og gaver fra forskjellige offentlige instanser og private stiftelser.

Forord

Oslo Museum har de siste årene arbeidet målrettet med å utvikle sin samfunnsrolle som et profesjonelt, inkluderende og aktuelt museum. Viktige byggesteiner i dette prosjektet har vært et variert formidlingstilbud på alle avdelingene, tilstedeværelse på nett og i sosiale medier, utstrakt samarbeid med andre aktører og tilgjengelige samlinger, både fysisk og digitalt.

Det ser ut til at fornyelsen har slått positivt an hos publikum. For andre året på rad satte Oslo Museum i 2016 ny publikumsrekord med et samlet besøk på nærmere 128 000, en økning på 6,6% prosent fra 2015. Ikke bare det samlede besøket økte, men også besøket til hver av arenaene. Størst var økningen i besøket på Interkulturelt Museum, som hadde en oppgang på 29,5 % fra året før. Gledelig var det også at Bymuseet, som økte besøket med over 40% fra 2014 til 2015, karte å holde på økningen inn i 2016 – og hadde tidenes beste besøk med over 104 000 besøkende. Spesielt glade er vi for at skolene har gjennomdagat museet. Over 17 000 skoleelever var innom museet i fjor, noe som er en betydelig økning fra tidligere år.

Markeringen av Tramteaterets 40-årsjubileum på Teatermuseet med utstilling og en storslått utendørskonsert var et av årets mange høydepunkter. Både utstillingen og konserten ble utviklet i nært samarbeid med gruppens medlemmer, som raust delte sine historier og låter med publikum.

Et annet høydepunkt var utstillingen «Oslo sier» som ble vist på Bymuseet og som var produsert av MultiLing ved Universitet i Oslo i samarbeid med Språkrådet. På en lek og humoristisk måte fikk publikum her vite mer om de mer enn 220 språkene som snakkes i dagens Oslo, om ulike sosiolekter og dialekter, om hvordan språket endres og oppfattes. Bymuseets faste utstil-

ling «OsLove. Byhistorie for begynnere» ble også tilgjengelig for flere med en ny audioguide, der publikum kan velge mellom syv språk.

Interkulturelt Museum feiret sitt 25-årsjubileum et år på etterskudd med et ambisiøst og rikholdig utstillings- og formidlingsprogram, blant annet hele åtte nye utstillinger. Utstillingen «Norvegiska roma-norske sigøynere», som åpnet i 2014 ble også videreført. Flere av de nye utstillingene tok opp problemstillinger knyttet til flyktningsituasjonen, blant annet utstillingen Borders, som ble vist i samarbeid med Musee de l'Immigration i Paris og Den franske ambassaden, og utstillingen «Frihet på vent», i samarbeid med Manifest forlag.

Arbeidermuseet videreførte sine utstillinger om det industrielle gjennombrudd i Oslo og svensk arbeidsinnvandring før og nå. I tillegg til å ha et omfattende formidlingsprogram, bidro museet til å markere Seilduksfabrikkens 160-årsjubileum med en egen fotoutstilling i fabrikkens lokaler, som nå er Kunsthøgskolen i Oslo. Arbeidermuseet har også videreført arbeidet med å utvikle sitt nettverk av samarbeidspartnere både i bydelen, i kommunen, i det frivillige feltet, i (fag) politiske miljøer og i næringslivet.

Bak fasaden ble arbeidet med revisjon av samlingene videreført. Da Oslo Museum overtok forvaltningsansvaret for konsolideringspartenes samlinger, var mye av materialet dårlig dokumentert. Museet har derfor startet opp et flerårig prosjekt for å bedre oversikten over samlingene. I prosjektet inngår blant annet registrering, fotografering, forebyggende konservering og bedring av oppbevaringsforholdene. Parallelt med dette prosjektet har museets samlingsforvaltningsplan blitt ferdigstilt. Arbeidet med å digitalisere og tilgjengeliggjøre samlingene er videreført, både via nettsteder som oslobilder.no, digitaltmu-

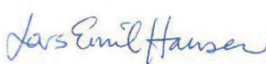
seum.no – og ikke minst på Bymuseets Facebookside, der flere hundre personer hver dag responderer på dagens historiske Oslo-bilde.

Ny kunnskap om Oslo er også formidlet i tre nummer av museets tidsskrift Byminner. Fhv. museumsdirektør Lars Rødes nye bok «Historisk atlas over Oslo» løftet fram museets kartsamling, som tidligere har vært lite kjent. Det er også utført forskningsarbeid som underlag for kommende utstillinger, både om fordommer, Oslos historie mellom 1965 og 1980 og dyrenes plass i byhistorien. En bok om Tramteatret er under arbeid.

Jeg vil takke museets venneforeninger og styrets medlemmer for konstruktivt samarbeid, og ikke minst museets fantastiske medarbeidere for deres engasjement for museet. En stor takk går også til Oslo kommune, Kulturdepartementet og alle stiftelser og fond som har bidratt til å finansiere museets drift og til å utvikle nye publikumstilbud.

Årsmeldingen er som tidligere år disponert etter statens mål for museumssektoren slik de er formulert i Proposisjon 1S 2015-2016 (statsbudsjettet) og i Kulturdepartementets tildelingsbrev; fornying, forvaltning, formidling og forskning. Avslutningsvis følger en redegjørelse for økonomi, organisasjon og personalforvaltning.

God lesing!

Lars Emil Hansen
Museumsdirektør

Mål: «Museene skal være profesjonelle og aktuelle institusjoner og ha en aktiv samfunnsrolle».
(Prop. 1 S 2014–2015)

Oslo Museum arbeider kontinuerlig med å fornye museet som en kunnskapsbedrift med en aktiv samfunnsrolle. I museets strategiplan fram mot 2020 videreføres planer for en innholdsmessig fornyelse. Museets personale deltar jevnlig på kurs og seminarer i regi av de nasjonale museumsnettverkene og andre institusjoner for å heve og dele sin kompetanse. Nedenfor framhever vi noen fornyingsområder som vi arbeider med, jf. den overordnede målsettingen. Det vises ellers til de andre kapitlene/målområdene der fornying også er et gjennomgående delmål.

SAMFUNNSROLLE

«Museenes samfunnsrolle eller samfunnsoppdrag ligger i å utvikle og formidle kunnskap om menneskers forståelse av og samhandling med sine omgivelser. I dette ligger stor faglig frihet og samtidig utfordringer for museene å definere hva som er relevant og viktig i et samfunnsperspektiv. Dette er et faglig kjernesporsmål for museene, som krever kontinuerlig analyse og refleksjon.» (St. melding 49 (2008-2009): *Framtidas museum. Forvaltning, forskning, formidling, fornying*, senere er formuleringen gjentatt i samtlige tildelingsbrev fra staten).

Oslo Museum utøver sin samfunnsrolle ved å samle inn, forvalte og produsere kunnskap om urbane endringsprosesser i vid forstand, herunder migrasjon og teaterhistorie, og ved å formidle kunnskap som bidrar til refleksjon, nye perspektiver og til respekt på tvers av sosiale, kulturelle og etniske forskjeller.

Oslo Museum ønsker å være en attraktiv og engasjerende møteplass for

Oslos sammensatte befolkning. Vi vil at våre arenaer skal være steder for kunnskaps- og meningsutveksling basert på museets samlinger, egen forskning og bidrag fra andre kunnskapsmiljøer.

Vi ønsker å inspirere byens innbyggere i alle aldre til engasjement for bysamfunnet og bymiljøet, og de menneskene som bor i byen. Vi ønsker å være en naturlig del av befolkningens liv fra barndom til alderdom, og slik være en sentral bidragsyter til Oslos mangfoldige kunnskaps- og kulturtilbud.

Oslo Museum skal være seg bevisst sin makt til å definere kulturarv. Det påhviler derfor museet et stort ansvar i å velge ut historier som gir et dekkende og relevant bilde av det mangfoldet som kjennetegner dagens (by)samfunn i sin innsamling og formidling.

PLANER FOR FAGLIG UTVIKLING OG NYTENKNING INNEN FORVALTNING, FORSKNING OG FORMIDLING

Styret vedtok våren 2016 ny strategisk plan for Oslo Museum i perioden 2016-2020. Arbeidet med planen har foregått i en dialektikk mellom museets fagavdelinger, museets ledelse og styret. Planen bygger på tidligere planverk, men legger i større grad opp til at de ulike publikumsarenaene skal fremstå med sitt eget faglige særpreg overfor publikum. Videreutvikling av museet som møteplass gjennom attraktive og varierte publikumstilbud, aktiv bruk av nett og sosiale medier, samt en samlingsforvaltning av høy kvalitet er viktige strategiske satsningsområder. I tillegg ønsker museet å utvikle sin forankring i lokalsamfunnet Oslo gjennom et bredt nettverk av samarbeidspartnere.

STRATEGIER OG PLANER FRAM MOT 2020, NOEN HOVEDPUNKTER:

Forvaltningsstrategi: prioritering, sikkerhet og tilgjengelighet

Oslo Museums samlinger skal spille det sammensatte bysamfunnet i fortid og nåtid. Samlingsforvaltningen skal være profesjonell og bidra til å sikre og tilgjengeliggjøre kunnskap om byen for dagens og fremtidens forskere og annet publikum. Digitalisering, sikring og samlingsrevisjon er derfor viktige satsningsområder fram mot 2020.

Kunnskapsstrategi: kunnskapsproduksjon om samtid, nær fortid og egne samlinger

Prioriterte satsningsområder for museets forskning fram mot 2020 er minoriteter og kulturelt mangfold, urbane endringsprosesser, norsk teaterhistorie etter 1945 og egne samlinger. Museets forskningsprosjekter kombinerer i stor grad aktiv dokumentasjon/innsamling, forskning og formidling. Forskningsresultatene formidles i kataloger og tidsskrifter, i tillegg til i utstillinger. Det er et mål i den kommende planperioden med flere fagfelleverderte publikasjoner. Museet vil søke samarbeid med andre museer og forskningsinstitusjoner.

Formidlingsstrategi: attraktiv, aktuell og engasjerende formidling på alle arenaer

Oslo Museums formidlingstilbud skal være nyskapende, kunnskapsbaserte og tilgjengelige for alle. En attraktiv og aktiv formidlingsprofil er nødvendig for Oslo Museum for å synes i det store mangfoldet av kulturtilbud som finnes i Oslo. Formidling betyr her museets totale utadrettede virksomhet og alle tilrettelagte møter mellom publikum og museet:

Barnas Bymuseum! Atleid og utprøving av den nyskapende Bydetektiv-appen startet i 2016 og barnekroken ble en realitet.
Foto: Hanna Gogstad / Oslo Museum

utstillinger, forskjellige digitale formidlingstilbud, undervisning, omvisninger, foredrag, workshops og kommunikasjon gjennom sosiale medier. Viktige mål i strategiplanen er flere brukere av museets totale tilbud, økt skolebesøk og nye og attraktive utstillinger. Oslo Museum skal fortsatt være en arena for «livslang læring og opplevelse» med publikumstilbud som dekker de fleste faser av livsløpet fra barndom til alderdom. Museet skal blant annet tilby spesielt tilrettelagt formidling til skoleklasser, barnefamilier, demensrammede personer og voksne minoritetsgrupper.

MARKED, KOMMUNIKASJON OG SAMFUNNSKONTAKT

En viktig del av Oslo Museums fornyingsarbeid de siste årene har vært å bygge opp en profesjonell markeds- og kommunikasjonsseksjon bestående av leder marked og kommunikasjon og nettredaktør/kommunikasjonsrådgiver.

Marked og kommunikasjon arbeider for å synliggjøre museet i ulike kanaler, utvikle dialog med publikum, bygge Oslo Museum og de ulike stedene som merkevare(r) og spre informasjon om museets tilbud i tråd med museets visjon og strategiske plan. Seksjonen samarbeider tett med museets øvrige avdelinger.

Som del av den strategiske planen mot 2020, har det i 2016 vært større fokus på å profilere og bygge kjennskap til hvert sted, enn den overordnede enheten Oslo Museum.

Økt fokus på strategisk pressearbeid har gitt en forbedret og mer presis pressebehandling. Dette har gitt uttelling i form av redaksjonelle omtaler av ulik størrelse.

Nett og sosiale medier i 2016

Et av satsningsområdene for Oslo Museum fram mot 2020 er nett og sosiale medier. Som en følge av endringen i den strategiske planen om å bygge kjennskap til hvert sted/museum, har Bymuseet, Arbeidermuseet og Interkulturelt Museum fått egne

sider på Facebook. I tillegg arbeides det med egne sider for Teatermuseet. I tillegg til Facebook kommuniserer museet på Instagram, Twitter, YouTube, Flickr og blogg. Facebook og Instagram har vært prioritert med sterkt fokus på å skape engasjement.

Hovedmål frem mot 2020:

Minimum 60.000 følgere i sosiale medier.
250.000 brukere av oslobilder.no og oslomuseum.no

Totalt har Facebook-sidene 46.279 følgere, i tillegg følges museet av 2.556 på Twitter og 7.746 følgere på Instagram. Dermed er museet foran skjema til å nå målet om 60.000 følgere innen 2020.

Satsningen på sosiale medier har ført til gode resultater. Facebooksiden «Bymuseet» har oppnådd 8707 nye følgere i løpet av 2016, noe som tilsvarer en økning på 23,8 prosent. Engasjementet på siden har økt med 37 prosent. Museet er fortsatt det nest største museet i Norge i antall følgere og det største i engasjement på Facebook. Også Instagram har økt med 7041 følgere. Målet om 25 prosent økning i engasjement på sosiale medier er dermed innfridd med god margin.

Nettsidene og oslobilder.no

Nettsiden har hatt 74.392 besøkende i 2016, en oppgang på 19,4 prosent fra 2015. Nettstedet Oslobilder.no – hvor vi publiserer historiske fotografier fra Oslo sammen med en rekke andre aktører - har hatt 172.469 besøkende. Resultatet er 3139 besøkende under målet om 250.000 brukere.

Annen digital formidling

Samarbeidet med NDLA - Nasjonal Digital Læringsarena ble videreført. NDLA er en åpen læringsplattform som tilbyr digitale læremidler for alle fag i videregående skole. Arbeidermuseet og Bymuseet har levert artikler, oppgaver, film- og billedstoff til historieseksjonen innenfor temaene industrialisering og arbeiderkultur og det moderne Norge.

Publikumsundersøkelser

Det ble gjennomført kontinuerlige publikumsundersøkelser ved

Bymuseet også i 2016. Målet har vært å kartlegge museets publikum for å få mer kunnskap om hvem de er, og hva de ønsker av museet.

Synlighet i media

Marked- og kommunikasjonsavdelingen har jobbet systematisk med pressearbeid i henhold til vedtatte strategi. Pressedekningen av museene har vært jevn året rundt, men fikk et oppsving i forbindelse med åpningen av utstillingen «Oslo sier» på Bymuseet og «Tramteatret 40 år» på Teatermuseet. «Oslo sier» fikk svært bred omtale med innslag på NRK Østlandssendingen og P2 Kulturnytt, samt saker i Aftenposten og Dagsavisen. Totalt var det 33 større og mindre oppslag i forbindelse med utstillingen. Også åpningen av utstillingen «Tramteatret 40 år» og konserten med samme navn fikk totalt 16 omtaler. Det overordnede målet om 10 prosent økning i presseomtale ble innfridd.

Annonsering

Annonseplaner for museets aktiviteter er utarbeidet og publikumstilbudet har vært ukentlig annonsert på nett og papir. I tillegg har det vært rykket inn spotannonser som forsterkning av publikumspotensial der dette har vært formålstjenlig. Museet har også i 2016 fokusert mer på digital annonsering.

DET NASJONALE MUSEUMSNETTVERKET

Oslo Museum er ansvarsmuseum for Nasjonalt museumsnettverk for minoriteter og kulturelt mangfold (Mangfoldsnettverket). Museet deltar både i dette og andre nettverk for å sikre egen faglig utvikling, nytenkning og profesjonalisering, og for å bidra til kompetanseoverføring til andre museer. I tillegg til Mangfoldsnettverket er museet med i Fotonettverket, Nettverk for industri- og teknologihistorie, Nettverk for Arbeiderhistorie og Herregårdsnettverket. Museet deltar på samlinger i nettverkene og er med i konkrete prosjekter. Museet har også vært med møter i nettverk for demokrati og menneskerettigheter, og vurderer deltagelse også i dette nettverket.

Mangfoldsnettverket

Det er et prioritert mål at museene skal gjenspeile samfunnets kulturelle mangfold i sin virksomhet. Mangfoldsnettverkets mål er å styrke arbeidet med minoriteter og kulturelt mangfold i de norske museene, og være en plattform for diskusjoner, erfaringsutveksling og gjennomføring av samarbeidsprosjekter. Nettverket ble etablert i 2006, og har siden starten hatt et økende antall medlemsmuseer. I dag teller nettverket 29 institusjoner, og cirka halvparten er aktivt med i ulike prosjekter. I 2016 har arbeidet i nettverket særlig vært knyttet til et nytt felles bokprosjekt om minoriteter og inkludering i norske museer. Ti museer bidrar med artikler til boken. Kaisa Maliniemi (Varanger Museum), Thomas Walle (Norsk Folkemuseum) og Anders Bettum (Oslo Museum) er valgt som redaktører. Boken forventes utgitt mot utgangen av 2017.

KONSOLIDERING MED POPSENTERET?

Oslo Museum mottok på vårparten 2015 en henvendelse fra byrådet om «tettere samarbeid mellom Oslo kommune og Oslo Museum» om drift og videreutvikling av Popsenteret. I praksis ønsker kommunen en eller annen form for konsolidering mellom de to institusjonene. En konsolidering

vil gi institusjonene et større faglig fellesskap og kan eventuelt også utløse statlig driftstilskudd til Popsenteret.

I dag er både Popsenteret og Oslo Museum underfinansiert, med flere ubesatte stillinger. Oslo Museums styre er derfor skeptiske til å gå inn i en konsolidering før alle økonomiske forhold er avklart. Andre forhold av juridisk og organisatorisk art må også utredes før en konsolidering kan bli en realitet.

Oslo Museum og Oslo kommune v/ Kulturetaten søkte i 2016 Kulturdepartementet om midler til en ekstern virksomhetsgjennomgang for å utrede disse forholdene, som ledd i en prosess med mål om en felles søknad om driftsmidler fra Kulturdepartementet 1.3.2017. Søknaden førte ikke fram, og saken er inntil videre lagt i bero fra Oslo Museum side.

IMMATERIELL KULTURARV

I 2007 ratifiserte Norge Unescos konvensjon om immateriell kulturarv. Immateriell kulturarv omfatter blant annet språk, utøvende kunst, sosiale skikker, sang, tradisjonelle håndverksferdigheter og ritualer. Konvensjonen skal sikre at denne kulturarven, som på grunn av sin immaterialitet oppfattes som spesielt sårbar, vernes.

Oslo Museum arbeider med immateriell kulturarv i flere prosjekter og formidlingstilbud. Dokumentasjons- og utstillingsprosjektet «Norvegiska romá – norske sigøynere» tematiserer immateriell kulturarv knyttet til denne gruppens kunnskaper, språk og tradisjoner. I tillegg formidler museet immateriell kulturarv gjennom publikumstilbudet «Babysang» - der vi synger tradisjonelle barnesanger, gjennom det årlige arrangementet Barnas Verdensdager, som arrangeres i samarbeid med Oslo World Music Festival og Oslo Musikk og Kulturskole, der er den immaterielle kulturarven er sterkt til stede gjennom dans, musikk og historiefortellinger, og gjennom juleverkstedet «Førjul på Frogner» der vi gir foreldre og barn opplæring i å flette juletrekurver, lage grankranser og en rekke andre tradisjonelle juletradisjoner. I tillegg belyste utstillingsprosjektet «Oslo-seier. Språk i Oslo», og utstillingen om musikk- og teatergruppa Tramteateret, som ble gjort i samarbeid med medlemmene ulike sider av den immaterielle kulturarven.

For ytterligere redegjørelse for museets fornyingsarbeid vises det til de øvrige målområdene/kapitlene – forvaltning, formidling og forskning.

Mål: «Museets samlinger skal sikres og bevares best mulig og gjøres tilgjengelige». (Prop. 1 S 2015-2016)

Oslo Museum forvalter en av landets største billedsamlinger. Bylandskap og portretter av personer med tilknytning til Oslo er de viktigste motivkategoriene. Billedsamlingen består av en kunstsamling med ca. 8000 katalognumre (maleri, grafikk, skulptur, papirkunst) og en fotosamling med anslagsvis to millioner enheter (positiver, negativer, digitalfødte foto). Museet forvalter også ca. 30 000 gjenstander – bymodeller, scenemodeller, møbler, annet bohøve og ulike typer tekstiler, blant annet flere hundre teaterkostymer. Museet har også et omfattende fag- og referansebibliotek, flere privatarkiver og et større klipparkiv. Museet forvalter «Akersamlingen» som egen delsamling. Den inneholder forskjellige typer gjenstander fra ulike gårder i tidligere Aker kommune, hovedsakelig samlet inn i mellomkrigstiden med tanke på å opprette et eget museum for landbrukskommunen Akers historie. Samlingen er, på grunn av mange uheldige hendelser opp gjennom årene, i dårlig forfatning og de enkelte gjenstandene er lite dokumentert. De siste årene har museet aktivt samlet inn lydopptak som dokumenterer personlige historier, i hovedsak i form av livsløpsintervjuer og tematiske intervjuer med tilhørende fotodokumentasjon.

Innsamling og dokumentasjon: Passivt mottak og aktiv innsamling

Museet samler inn materiale som omfattes av formålsparagrafen i tråd med vedtatte strategier og planer. Samlingsbyggingen går langs to akser; passiv og aktiv.

Den passive samlingsbyggingen er gavehenvendelser til museet fra publikum som ønsker å gi bestemte objekter til museet. Henvendelsene blir

vurdert av en tverrfaglig inntakskomite, som fatter vedtak om innlemming i samlingen eller ikke på grunnlag av samlingsstrategien. Museets styre vedtok i 2015 midlertidig inntaksstopp for passivt mottak og innsamling fram til 2017. Museet skal i denne perioden ha fokus på å få oversikt over hva som allerede finnes i samlingene som utgangspunkt for videre innsamling. Som andre museer har også Oslo Museum utfordringer med magasin-plass, og har derfor de siste årene ført en restriktiv innsamlingspolitikk.

Etter en skjønnsmessig vurdering i kan inntakskomiteen likevel motta mindre plasskrevende gaver for å tette hull i den eksisterende samlingen eller som er svært relevante for kommende utstillinger. I 2016 var det 60 saker som ble behandlet i inntakskomiteen, av disse var det 24 henvendelser utenfra, de øvrige var saker i forbindelse med det pågående Revita-prosjektet. Antall gjenstander til sammen var 451, inkludert 17 billedkunst, i tillegg en del foto- og arkivmateriale. 31 gjenstander ble avslått og videreformidlet til andre. 420 ble innlemmet, og det høye tallet skyldes gjenstandenes kompleksitet (bl.a. spill med mange brikker, legoklosser og dukkeservise).

Den aktive innsamlingen er tilknyttet museets egne forsknings- og utstillingsprosjekter, der både immaterielle og materielle vitnesbyrd blir samlet inn på bakgrunn av definerte problemstillinger. I 2016 ble det ikke gjennomført noen aktive innsamlingsprosjekter, men i 2017 vil det samles inn nytt materiale både til utstillingen om fordommer og rasisme på IKM og Bymuseets planlagte utstillinger om 1970-tallet og Dyr i byen.

Sikring og bevaring:

Samlingsrevisjon – «revita»

Da Oslo Museum overtok ansvaret for forvaltningen av konsolideringspartnerens samlinger, var det større etterslep på registreringen av flere av delsamlingene. Enkelte delsamlinger hadde også lite tilfredsstillende oppbevaringsforhold. For å få mer kunnskap om samlingene, deres innhold og tilstand, ble det høsten 2015 startet opp et større revisjonsprosjekt. Målet er å få bedre oversikt over hva museet faktisk har som grunnlag for videre innsamling, forskning og formidling. Arbeidet består blant annet i å kartlegge gjenstander og maleriers plassering og tilstand, og å katalogføre og fotografere uregistrerte objekter

I 2016 har vi særlig hatt fokus på disse samlingsområdene:

- Ompakking og nyfotografering av tekstilsamlingen
- Avfotografering av store analoge foto, spesielt foto i ramme
- Katalogisering og avfotografering av Teatermuseets fotosamling
- Retrospektiv katalogisering, vedlikehold og merking av bøker
  - o Katalogisering av IKMs boksamling.
  - o Rydding og flytting av bøker i magasin, flytting av bøker på lesesalen til nyinnkjøpt påbyggingsreol.
- Oversikt over alt som er stilt ut i museets ulike lokaliteter, både egne og innlånte gjenstander; presisering av betegnelser, fotografering av alle objekter og beskrivelse av plassering i samlingsforvaltningsverktøyet Primus.
- Gjennomgang og fornying av kontrakter ang. langtidsdeponi fra museets samlinger, lånene er registrert inn i ny modul i Primus.

Over: Et av de mest kjente motivene fra Balke. Frognerkilen og Bygdøy sett fra Skillebekk (museets tittel), ca 1855. Olje på lerret
Under: I 2016 er nær 3000 fotografier fra Teaterhistorisk samling katalogisert og digitalisert. Her ser vi Gerda Ring og Ingolf Schanche i stykket «Hr. Lamberthier» på Nationaltheatret i 1931. Fotografen er en av Norges fremste portrettfotografer fra perioden, Aage Remfeldt.

I 2016 ble det innlemmet 420 nye gjenstander og 17 kunstverk. Revita-prosjektet katalogiserte ytterligere 643 gjenstander fra museets samlinger, samt at en rekke registreringer ble revidert. Museet har innført strekkode for utstilte gjenstander og malerier som del av prosjektet.

Revisjonsarbeidet har gitt resultater, ikke minst i gjenstands- og fotomodulene, med en økning på hhv 4957 og 8582 reviderte objekter. Totalt er 66 837 enheter tilgjengelige med åpen lisens på www.digitaltmuseum.no.

Digitalisering og tilgjengeliggjøring

Arbeidet med å digitalisere og tilgjengeliggjøre materialet for allmennheten har høy prioritet og pågår kontinuerlig. Målet om 3000 nye digitaliserte fotografier ble nådd. I 2016 ble totalt 3306 fotografier digitalisert og 3401 nye fotoposter opprettet i Primus. 8582 foto-katalognummer ble revidert. Museet hadde pr. 31.12.2016 totalt 66 837 objekter publisert på digitaltmuseum.no, mot totalt 62 974 objekter

i 2015, en økning på 3 863 objekter. Fotografier utgjør den største andelen med 63 824 enheter, billedkunst har 1 564 poster og gjenstand 1 449 poster.

Nettstedet oslobilder.no – hvor vi og flere andre institusjoner formidler historiske Oslo-bilder - er fortsatt populært, og daglig får museet både bestillinger og tilbakemeldinger fra brukere. Dette er både korrigeringer av metadata og historier knyttet til motiver. 172 000 besøkende var innom [oslobilder](http://oslobilder.no) i 2016.

Etter at vi lisensierte alle våre bilder med lisensen «by-sa» (som er en meget åpen og brukervennlig lisens) er bruken, for eksempel på andre nettressurser som Wikipedia og Europeana, men også på lokale nettsider, økt betydelig.

Som et ledd i museets digitale satsing, legges alle artikler i museets tidsskrift Byminner etter avtale med forfatterne ut på museets nettsider og som referanse og lenke til relevante artikler. Også andre refe-

ransehenvisninger til vår samling blir lagt inn på aktuelle Wikipedia-artikler og andre nettressurser.

Bibliotek og arkivalia

Biblioteket fungerer som et ressurs- og fagbibliotek innen Oslos historie for forskere, journalister, forfattere og studenter, i tillegg til museets egne ansatte. En stor del av besvarelsene på referansespørsmål foregår pr. e-post og ved å sende scannet materiale. Andelen av materialet fra klipparkivet som er scannet, øker derfor år for år, og det planlegges egen søkemulighet på nett for publikum i vårt digitaliserte klipparkiv. Klipparkivet, både emnedelen og den biografiske, er gjennomgått (med hensyn til å finne feilplasserte klipp) og ryddet.

Retrospektiv katalogisering fortsetter til alt materiale er registrert i vår datakatalog.

Biblioteket hadde i 2016 446 interne og eksterne brukere og besvarte i tillegg 253 referansespørsmål per e-post.

FORVALTNINGEN 2008-2016 I TALL

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016			
• Tilvekst gjenstand	51	256	218	404	264	136	80	321	420			
• Tilvekst billedkunst	1	6	6	0	22	10	2	26	17			
• Tilvekst Foto	840	859	150	1700	326	37	205	683	154			
• Billedkunst totalt	7125	7131	7137	7137	7159	7169	7173	8117	8126			
• Gjenstand totalt	19521	19828	20046	20450	20714	20852	20932	21253	21673			
• Gjenstand/kunst publisert på nett					0	0	924	1133	1518	1936	2082	3774
• Katalogisert foto;												
• Nye innførsler i Primus	1.931	3.401		6.107	3.736	4.004	4.475	3.751	4.281		4.666	
• Foto publisert på nett -totalt	53.468	56.817	59.817	61.331	63.824	46.455	49.924					
• Bestilling foto	236	221	434	489	514	740	749	704	705			
• Utlån biblioteket	545	667	693	608	589	524	558	486	368			
• Brukere biblioteket	354	321	383	399	411	376	426	530	446			
• Ref spm biblioteket pr e-post (NB! Ikke totale antall referanser!)	188	160	173	210	243	352	288	275	253			

Publiseringstall for 2015 er feil-

Det ble utlånt 368 enheter og tilveksten var 72 enheter, både gaver og nye innkjøpte bøker.

I fotosamlingen prioriteres store negativer og positiver og digital registrering av eldre materiale fra den manuelle katalogen. Retrospektiv katalogisering prioriteres også i bibliotekets samlinger, samt revidering i nytt katalogsystem.

Samarbeid, innlån og utlån

Museet samarbeider med andre museer og arkivinstitusjoner både om magasinprosjekter, digitalisering og innsamling (se også egne punkt nedenfor), og om kompetanseheving på samlingsforvaltning. Vi låner ut malerier og gjenstander fra egne samlinger til andre institusjoner med akseptabelt sikkerhetsnivå, og låner også selv inn materiale til utstillinger når vi har behov for det. Til sammen 268 møbler og malerier er deponert og lånt ut til ulike museer og institusjoner i 2016.

Kortidsutlån i 2016:

Utlånt til utstillingen «Japanomania» i Nasjonalmuseet: 4 originalfotografier fra byhistorisk samling, 3 originalfotografier fra teaterhistorisk samling. Utlånt til utstillingen «Waldemar Eide – kamerakunst» ved Stavanger kunstmuseum: 2 originalfotografier fra teaterhistorisk samling. Et maleri til Høvikodden til utstillingen «Bærum før og nå» og service fra Skansen til Arkitekturmuseumets utstilling «Arkitekt Lars Backer og hans tid».

Evakueringsmodul

Oslo Museum søkte med to samarbeidsmuseer, Norsk Teknisk Museum og Norsk Folkemuseum, om midler til utvikling av en evakueringsmodul / digital rapporteringssystem for samlinger. Det viser seg at de fleste museer har manuelle lister for evakuering og krisehåndtering, tross en digital gjenfinning i systemverktøyet Primus. Prosjektet søker derfor å finne løsninger for håndterbar evakuering av samlingene gjennom å bruke eksisterende data, implementere flere av SPECTRUMS prosedyrer samt å ha dialog med de som faktisk skal utføre evakueringen; brannvesen, restverdi-mannskap, og forsikringsselskaper. 29. september

arrangerte museet, i samarbeid med Oslo Brann- og Redningsetat et seminar for ansatte ved museer og kulturverninstitusjoner i Oslo-regionen: «Alarmen går», totalt 55 personer deltok fredag 29. september. Målet var å skape en konstruktiv dialog med de som forvalter – og de som skal redde kulturhistoriske verdier i en krisesituasjon. I tillegg ønsket vi å få frem hvilke parametere en digital «evakueringsmodul» skal inneholde for at den skal få den funksjonen vi behøver. Arbeidet vil fortsette i 2017.

Avhendingsportal for kulturhistoriske gjenstander

Som en oppfølging av prosjektet med retningslinjene for prioritering og avhending søkte Bergen bymuseum, sammen med KulturIT, Oslo Museum og Randsfjordmuseene midler til å utvikle spesifikasjoner for en nettbasert løsning som skal kunne tilby gjenstander som skal avhendes til andre museer eller kulturinstitusjoner, før det eventuelt åpnes for salg til andre interesserte. Bakgrunnen er at dersom et museum finner å avhende gjenstander er det en grunnleggende forutsetning, slik det står i ICOMs etiske regelverk «... at en gjenstand som skal avhendes først tilbys andre museer». Søknaden ble innvilget med mindre enn omsøkt beløp i 2016.

Sjøwall-saken

Folkemuseet var saksøkt av firmaet «Fotograf Sjøwall» for å ha publisert firmaets portretter på Digitalt Museum, noe Oslo Museum og flere andre museer også hadde gjort. Saken angikk derfor også Oslo Museum, og museet fulgte rettsaken tett.

På et overordnet plan handlet saken om hva museene fritt kan publisere på nett. Hva gjør et fotografi til et verk? Hvor lang er vernetiden? Hva sier åndsverksloven? Hvem eier rettighetene til fotografiet? Og hvordan står dette i forhold til museenes samfunnsoppdrag om å digitalisere og tilgjengeliggjøre samlingene? Sjøwall mente at de publiserte fotografiene var å anse som verk, og dermed beskyttet av åndsverksloven. De var publisert uten tillatelse fra fotografen, og firmaet hevdet derfor at det hadde krav på vederlag/erstat-

ning. Folkemuseet på sin side mente at bildene ikke hadde verkshøyde, og at rettighetskravene dermed var utløpt.

Saken var opp i Oslo Tingrett 18.-20. januar. Norsk Folkemuseum vant med begrunnelse i den såkalte bestillerretten. Eneretten til portrettene lå hos den avbildede som hadde bestilt bildene, og at bildene var bestilt nettopp med tanke på publisering og massespredning. Spørsmålet om verkshøyde ble ikke avklart.

Mål: «Museene skal legge til rette for kunnskap, dannelse og opplevelser». (Prop. 1 S 2015-2016)

Oslo Museum skal være i kontinuerlig utvikling. Hos oss skal publikum stadig oppleve noe nytt; at nye historier fortelles eller at gamle historier fortelles på nye måter og med nye perspektiver. Museet skal til enhver tid ha oppdaterte publikumstilbud av høy kvalitet og ta i bruk ny utstillingsteknikk, nye digitale virkemidler og nye pedagogiske metoder. Samarbeid med andre aktører, både innen og utenfor museumsfeltet, er et viktig ledd i arbeidet med å kunne tilby nyskapende publikumstilbud. Oslo Museum skal være en arena for «livslang læring og opplevelse». I det ligger at vi i sum skal ha tilbud som dekker de fleste faser av livsløpet fra barndom til alderdom, og tilby spesielt tilrettelagt formidling til skoleklasser, barnefamilier, demensrammede personer, seniorer og voksne minoritetsgrupper.

De lange linjene i byens historie, med særlig vekt på nær fortid og samtid, har prioritert i museets formidlingsarbeid. Vi opplever at historien i «manns minne», som det knytter seg stor gjenkjennelse til, har størst interesse hos et bredt publikum. Dette er også en tidsperiode med store endringer på kort tid, og en tidsperiode som binder arbeidet ved de fire enhetene som nå utgjør Oslo Museum sammen. Arbeid med migrasjon, etnisk og kulturelt mangfold videreføres som et særskilt satsningsområde. Slik ønsker museet å bidra til å skape et mer inkluderende samfunn, nedbygge fordommer og hets mot minoriteter. Interkulturelt Museum har hovedansvar for Oslo Museums mangfoldsarbeid, men også på de andre stedene skal migrasjon, etnisk og kulturelt mangfold være et sentralt

perspektiv i formidlingen, både når det gjelder innhold og målgrupper. Museet ønsker å tilby utstillinger og program som et bredt publikum opplever som attraktivt og interessant, parallelt med at vi utvikler vår samfunnsrolle gjennom publikumstilbud som fremmer kritisk refleksjon. Viktige mål i strategisk plan er flere brukere av museets totale tilbud, økt skolebesøk og nye og attraktive utstillinger. Formidlingsarbeidet er organisert i to fagavdelinger. Avdeling for minoriteter og mangfold har ansvar for formidlingen på Interkulturelt Museum, mens avdeling for by- og teaterhistorie er ansvarlig for publikumstilbudet på Bymuseet, Teatermuseum og Arbeidermuseum. Det samarbeides på tvers av avdelingene om blant annet utvikling av undervisningstilbud og produksjon av nye utstillinger.

Besøk på de ulike arenaene

Publikumsutvikling 2014-2016

Besøket til museene for 2016 viser oppgang på alle arenaer, og dermed også et økt totalbesøk. Interkulturelt Museum har hatt den største veksten siden i fjor, med en økning på 29,5%.

Oslo Museum	Samlet besøk til museene	Enkeltbesøk voksne	Enkeltbesøk barn/unge	Antall pers. i grupper, voksne	Antall pers. i grupper, barn/unge
2014	96.896	60.964	5.463	19.339	11.130
2015	120.780	87.048	8.240	14.466	11.026
2016	127.991	85.507	7.979	16.925	17.580

Endring i besøkstall fra 2015:

Bymuseum/Teatermuseum har hatt en oppgang på 3,1 %

Arbeidermuseum har hatt en oppgang på 9,1 %

Interkulturelt Museum har hatt en oppgang på 29,5%

Oslo Museum samlet har hatt en økning på 6,6%.

Fra åpningen til «Baronesse Campingvogn: Museumsobjekt OMu.g 001067 Et utforskningsprosjekt» av Annelise Bothner-Bye.
Foto: Hanna Gogstad / Oslo Museum

Besøk på de ulike arenaene

Bymuseet / Teatermuseet	Samlet besøk til museene	Enkeltbesøk voksne	Enkeltbesøk barn/unge	Antall pers. i grupper, voksne	Antall pers. i grupper, barn/unge
2014	72.808	53.205	5.248	9.976	4.379
2015	101.348	79.083	7.800	9.138	5.327
2016	104.470	77.989	7.704	9.533	9.244

Arbeidermuseet*	Samlet besøk til museet	Enkeltbesøk voksne	Enkeltbesøk barn/unge	Antall pers. i grupper, voksne	Antall pers. i grupper, barn/unge
2014	9.695	4.228	138	3.240	2.089
2015	8.065	3.985	48	1.976	2.056
2016	8.796	3.380	0	2.168	3.248

Interkulturelt Museum	Samlet besøk til museet	Enkeltbesøk voksne	Enkeltbesøk barn/unge	Antall pers. i grupper, voksne	Antall pers. i grupper, barn/unge
2014	14.393	3.531	77	6.123	4.662
2015	11.367	3.980	392	3.352	3.643
2016	14.725	4.138	275	5.224	5.088

Kommentarer til besøksutviklingen 2015–2016

Oslo Museum hadde i fjor et samlet besøk på 127 991, dvs 7 211 flere enn året før. Totalt sett ble dermed måltallet for besøk i 2016, som var satt til 110 000 besøkende, innfridd med god margin.

Interkulturelt Museum var det av museene som økte mest, med 29,5% flere besøkende enn året før. Museet har hatt et aktivt utstillings- og publikumsprogram med hele åtte nye utstillinger, som nok har hatt betydning for besøksveksten. På Bymuseet/Teatermuseet gleder vi oss over at vi har klart å holde den gode besøksutviklingen fra 2015, og også øke den litt. Fra 2014 til 2015 økt besøket her med over 40%. Ny utstilling om oslo historie (2015), spesialutstillinger om Oslospråk (2016), og Tramteateret (2016), samt en vellykket skolesatsning, tror vi her har vært medvirkende faktorer til den positive besøksutviklingen. Også Arbeidermuseet hadde flere besøkende i 2016. Her hadde vi ingen nye utstillinger å by på, men et attraktivt vandrings- og foredragsprogram, og ikke minst gjennomarbeidede skoletilbud slo her positivt ut på besøket.

PUBLIKUMSTILBUD PÅ STEDENE

FORMIDLING BYMUSEET

Faste utstillinger

OsLove

Byhistorie for begynnere

Utstillingen belyser hovedtrekk ved Oslos historie fra middelalderen til i dag. Utstillingens hovedtemaer er byens vekst og utvikling og byens historie som innflytter- og innvandrersby. Disse perspektivene er valgt med utgangspunkt i den aktuelle byutviklingen som nettopp er preget av stor byvekst, innflytting og innvandring. Gjennom film, fotografi, malerier og enkle gjenstandstablåer får publikum en innføring i fortidens Oslo.

Kjøkkenveien til historien

Utstillingen viser kjøkkenets skiftende innredning, møbler og redskaper, og gir innblikk i deler av hverdagslivets kulturhistorie i ulike sosiale miljøer. I forbindelse med den pågående fornyelsen av Bymuseets utstillinger skal kjøkkenutstillingen revitaliseres og utvides fram mot 2020.

Frogner hovedgård

Stilhistoriske interiører 1750-1900

Frogner hovedgårds andre etasje står nærmest uendret etter direktør Harald Hals IIs store nymontering til byjubileet i 1950. Her vises stilhistoriske interiører med representative møbler, malerier og gjenstander fra epokene mellom 1790 og 1900. Det er planlagt en vesentlig omlegging av hovedgårdens bruk og utstillinger fram mot Christianiajubileet i 2024. Dette arbeidet er tenkt startet opp mot slutten av planperioden 2016-2020.

Nye temporærutstillinger i 2016

Balkes by-

skatter fra malerisamlingen

Dette var en presentasjon av Bymuseets kjente og ukjente malerier av kunstneren Peder Balke. Syv store veggtablåer med nasjonale motiver utgjorde utstillingens kjerne. Bildene kom til museet etter en større brann i bygården i Dronningensgate16. Fotografier av Anders B. Wilse og Narve Skarpmoen som dokumenterer veggmaleriene før og etter brannen ble også vist, samt en rekke topografiske motiver fra Oslo-området. Utstillingen inngår i museets program for tilgjengeliggjøring og aktivisering av samlingene.

Farvel Danmarks gate

«Farvel Danmarks gate» av kunstneren Lowri Rees inngikk i museets Bylab-prosjekt. Videoinstallasjon beskriver endringer i et eldre boligstrøk på Vålerenga og vekker refleksjon omkring temaer som byutvikling, gentrifisering og bomiljø.

Oslo sier. Språk i byen

Denne utstillingen var et samarbeid med Multiling ved Universitetet i

Oslo og Språkrådet. MultiLing er et forskningscenter finansiert av Norges forskningsråd som et Senter for fremragende forskning (SFF) ved Institutt for lingvistiske og nordiske studier. Senterets visjon er å bidra med kunnskap om muligheter og utfordringer ved flerspråklighet. Utstillingen var et element i MultiLings forskningsformidling. Utstillingen viser både Oslos historiske og nyere språklige mangfold. Ambisjonen er at utstillingen skal gi erkjennelse om byen som språklig smeltedigel og bidra til økt respekt for kulturelt mangfold. I forbindelse med utstillingen ble det også laget et eget formidlings- og samtaleprogram; Språksalongen.

Videreførte temporærutstillinger

Volla versus keeg – ung i Oslo.

Fotografier av Anne Stine Johnsbråten. (til 31. januar 2016)

Utstillingen tok med utgangspunkt i to ungdomsmiljøer opp fordommer knyttet til det historiske øst/ vest-skiplet i Oslo. Johnsbråten ga stemme til unge fra øst- og vestkanten som reflekterte over egne verdier og standpunkter om saken.

Drabantbyen kommer!

Bolig- og byutvikling etter 1948

Utstilling fra 2008 som belyser fremveksten av Oslos drabantbyer, dagligliv i drabantbyene og debattene denne byformen i ettertid har skapt. Utstillingen er basert på film, fotografier og kulturhistoriske tablåer.

OsloFunkis. Arkitektur og livsstil i Oslo 1925-1940

I utstillingen vises mellomkrigstidens arkitektur og byforming som fortsatt preger store deler av hovedstadens indre byområder. Utstillingen er bygget på fotomateriale, samtidige kunstuttrykk, arkitekturmodeller, digitale historiefortellinger, og et tidstypisk gjenstandsmateriale.

Vandreutstilling

Forelsket og foraktet

Norske kvinner – tyske soldater

Over: Galleri IKMs utstillinger i 2015 var bl.a. «Shifting Sands», kuratert av Susan Sands og «Under Siege» av Michel Pavlou. I midten: «NOMAD Minority Filmfestival» i bakgården på IKM og «Norvegiska romä - norske sigøynere». Under: Fortellerteater med Georgiana Keable, Solfrid Molland og Ion Rastumel under Barnas Verdensdager 2015.

Utstillingen utforsket fortienelsen av etterkrigstidens behandling av «tyskerjentene». I etterkrigstiden var disse utsatt for en generell fordømmelse som har preget både kvinnene selv, deres familie og deres etterkommere. Prosjektet ble støttet av Norsk Kulturråd og Fritt Ord, og utstillingen har siden januar 2016 vært vist på Sør-Troms museum i Harstad.

TILBUD TILRETTELAGT FOR BESTEMTE MÅLGRUPPER

Barn og unge - skolene

Bymuseet har hatt en betydelig økning i skolebesøket; fra 3813 i 2014, 5598 i 2015 opp til 9141 i 2016. Økningen har sammenheng med at vi har fått tilslag på et DKS-tilbud for hele 4. trinn i Oslo-skolen til den faste utstillingen, og at språkutstillingen gikk rett inn i skolens læreplaner. Vi har også arbeidet målrettet for å lage relevante undervisningsopplegg for voksenopplæring av minoritetsspråklige.

Den kulturelle skolesekken

Bymuseet inngikk i 2016 en intensjonsavtale med Den kulturelle skolesekken ved Utdanningsetaten i Oslo Kommune. «På sporjakt i Oslohistorien» tilbys som fast produksjon til alle på 4. trinn i tre skoleår frem til 2018/19. Tilbudet oppfyller læreplanens mål om at elevene skal kjenne igjen historiske spor og lokale samlinger og minnesmerker. I løpet av 2016 har museet hatt formidling for to skoleklasser per dag, dette utgjør hele 5 733 elever. Vi regner med samme antall elever i 2017. Per i dag bidrar Den kulturelle skolesekken til den største andelen av det totale skolebesøket på Bymuseet.

Formidling til elever med spesielle behov

I 2016 har også hørselshemmede og elever med andre fysiske eller psykiske funksjonshemminger fått spesialtilpassede omvisninger i utstillingene. «På sporjakt i Oslohistorien» (DKS) ble noen mandager reservert for grupper/klasser med behov for til-

rettelegging. Slike besøk avtales ved direktekontakt eller via Den kulturelle skolesekken/Utdanningsetaten i Oslo.

Digitale læringsressurser

Museet har i flere år bidratt med kunnskapsstoff og kilder til NDLA. Nasjonal digital læringsarena (NDLA) er et interfylkeskommunalt samarbeid som tilbyr fritt tilgjengelige åpne digitale læringsressurser for videregående opplæring. Hordaland fylkeskommune er ansvarlige enhet for samarbeidet, der 18 fylkeskommuner deltar. I april 2016 bidro museets medarbeidere i et lanseringsseminar for NDLA med et todelt foredrag om drabantbyene.

Barn og unge - familier

Vinterferietilbud:

Hva har vi på toppen?

Hodepyntens betydning før og nå Etter de senere års fokus på islamske hodeplagg ønsket museet å få fram at hode- og hårpynt har vært viktig i de fleste kulturer. Tilbudet besto av en aktivitetsdag, der barna kunne velge og vrake i historisk og kulturelt varierende hårfasonger, hodeplagg og pynt. Aktivitetsskolene var som vanlig tildelt to av dagene, mens én dag var åpen for alle. Over 100 barn og ca 20 ledsagere deltok.

Høstferietilbud: Klovnene kommer

Klovnebesøket er blitt en slager der teaterpedagogene Ingvild J. Våge og Karen Louise Vuttudal Grindvold med humor og drama lokker fram refleksjoner om venner og vennskap. En dag var avsatt til allment publikum, mens to dager var forbeholdt aktivitetsskolene. I alt fikk 200 personer med seg klovnenes uforutsigbare vei fra egoisme til omtanke og fellesskap.

Førjul på Frogner

1763 besøkende deltok i det populære førjulsarrangementet der opplevelse, deltagelse og overføring av immateriell kulturarv står i høysetet. Egenproduksjon av juletrekurver, halmpynt, ullengler, grankranser, tinnsoldater og enda mye mer, bidro til fornøyde gjester og rødannede museumsansatte(!).

Unge voksne - familier

Babysang

Babysangen ble videreført med totalt 17 samlinger. Foreldre og barn møtte trofast opp når musikk- og teaterpedagog Ingvild J. Våge lærte bort gamle og nye barnesanger, og morsomme rim og regler. 548 voksne pluss barna deres deltok på disse feelgood-arrangementene.

Babyvandring

Babyvandringene er et samarbeidsprosjekt med Nasjonalmuseets arkitekturformidlere. Tilbudet henvender seg særlig til unge voksne, men også andre som triller barnevogn er velkomne. Åtte vandring ble gjennomført, og oppmøtet var bra, med 30 til 50 voksne med barnevogn pr. arrangement.

Minoritetsspråklige

Ankomst Oslo tilbys voksne innvandrere som går på kurs i norsk og samfunnsfag og nyankomne flyktninger på mottak. I hovedsak tilbys tre temaer: «Oslo gjennom 1000 år», «Familie og likestilling» og «Demokrati og samfunn». Omvisningene blir tilrettelagt ulike språklige nivåer fra A1 (begynner) og oppover.

I 2016 har vi hatt rundt 718 deltagere fra ulike voksenopplæringsentre og mottak. Enkelte grupper har også benyttet tolk.

Crossing Cultures - Sharing stories

er spesielt rettet mot nyankomne og eldre i innvandrer miljøene. Samtalene foregår på engelsk, norsk eller med medbrakte tolker. Pedagog og kulturansvarlig på Dikemark flyktningmottak Maimuna Sey er hovedformidler, og tilbudene konsentreres derfor til helger og ettermiddager. Vi samarbeider også med Tøyenløftet og de to flerkulturelle eldresentrene. I 2016 ble det gjennomført seks ulike samlinger på Bymuseet, IKM og i museumsleiligheten på Tøyen. 70 personer har deltatt på Crossing Cultures i 2016.

Streetdance-workshop under Barnas Verdensdager. Foto: Sissel O. Ødegård / Oslo Museum.

Seniorer

Seniorene, her definert som publikum over 60 år, er en prioritert målgruppe som har fått tilpassede tilbud fra Bymuseet siden 2006. Spaserstokk-midlene, tildelt gjennom Kulturetaten, er avgjørende for gjennomføringen av disse relativt ressurskrevende tilbudene. I 2016 mottok Bymuseet kr 240 000 i støtte til fire prosjekter. Tre er prosjekter som tilbys i samarbeid med eksterne partnere, og to av disse er oppsøkende tilbud.

«**Møte med minner**» (MMM), som er et tilbud rettet mot personer rammet av demens, kan vise til en liten økning i forhold til 2015 med 29 grupper fordelt på besøk i de tre definerte «demenssonene» i utstillingene. 531 personer i alderen 60 til 100 år benyttet seg av tilbudet.

«**Salong på Frogner hovedgård**» besto av to arrangementer i ballsalen. En hadde tema fra 1700-tallet og den andre fra mellomkrigstiden. Duoen Mirjam Helene Kringen og Ingrid Stige presenterte i samarbeid med museet en forestilling som kombinerte musikk med kulturhistorisk kåseri. Arrangementene ble avsluttet med enkel, tidsriktig servering og tilbakemeldingene fra de 118 gjestene var meget positive.

«**Siste skrik**» er et oppsøkende tilbud tilrettelagt for eldre på institusjon, som kombinerer moteoppvisning og kåseri. Påmeldingen var også i 2016 større enn vår kapasitet, med innpå 18 interessenter til åtte plasser. På grunn av sykdom hos vår eksterne partner er 2016-midlene overført til 2017 og inkorporert i dette årets turnéplan.

«**Gatelangs i Oslo**» er tittelen på et annet oppsøkende prosjekt, der vi viser fotoutstillinger på sykehjem og eldreentra med historiske bilder fra sykehjemmens nærområder. I 2016 valgte vi bydelene Sagene, Grünerløkka og Frogner-Majorstua. Turneen videreføres i 2017.

Eldretilpassing

I tillegg mottok vi kr 490 000 fra J. Petlitz og hustru Margrethes stiftelse til spesiell tilrettelegging av museet for eldre. Disse midlene har blant annet bidratt til regulær belysning i OsLove, audioguiden, ramper, et storskrift-hefte og produksjon av vandretstillinger beregnet på sykehjemmene.

Synshemmede

I samarbeid med Norges Blindeforbund og Vocal Eyes, er to av museets pedagoger kurset om museumsformidling for synshemmede.

Øverst fra venstre: Kjenn din by-vandring rundt i Oslos landlige idyller med historiker Knut Are Tvedt og museumskonsulent Ida Lützow-Holm. Foto: Christina Krüger. Øverst til høyre: Skoleelever i utstillingen «Forelsket og foraktet». Midten: Vinterferietilbudet ««Vil du smake på historien». Under: Voksenopplæringstilbudet «Ankomst Oslo» tar kjøkkenveien til historien. Under til høyre: Middelalderskjelettet i Oslove fascinerer. Foto: Hanna Gogstad / Oslo museum.

Grupper som ønsker formidling kan nå kontakte oss direkte eller gå via Norges Blindforbund. Samarbeidet skal videreføres i årene som kommer.

Turister, reiseliv og fremmedspråklige

Audioguiden på åtte språk – økt tilgjengelighet

Museet opplever en økning i antallet utenlandske turister, og dermed også økt etterspørsel etter formidling på flere språk. Både derfor – og for å henvende oss til byens mangfoldige befolkning - har vi til basisutstillingen «Oslove. Byhistorie for begynnere», utviklet audioguiden på norsk, engelsk, tysk, polsk, japansk, somali, punjabi og arabisk, som publikum kan låne med seg. Audioguidene har vært svært populære, og vil forsøke å utvide tilbudet i 2017 og 2018. Vi etterstreber også å ha engelske tekster til alle utstillinger.

Reiseliv

Oslo Museum har hatt tett dialog med VisitOslo og deltatt på felles møter, samt annonsert i trykksakene OsloPass, OsloGuide og What's on. Søndag 17. april deltok museet på arrangementet Turist i egen by (Oslo Kommune/VisitOslo) med stand i Oslo Rådhus med fokus på informasjonsspredning og byvandring. 125 personer fulgte byvandringen og totalt 6 000 mennesker var innom rådhuset i løpet av dagen.

Det allmenne publikum

Byvandring

«Kjenn din by»-tilbudet besto av 14 vandring i løpet av året, og ca 2000 personer deltok. Dette er en nedgang fra toppåret 2015 (3132), og nærmere nivået fra 2014 da vi hadde 2753 deltagere på 16 vandring. Vi har ingen gode forklaringer på nedgangen, men både vær og temavalg kan ha spilt inn. Flere andre aktører i Oslo tilbyr nå også byvandring, slik at konkurransen om byvandrerne er blitt større. Vandringene på Vålerenga, moskévandringen på Grønland og Akerselvmaratonen i regi

av Arbeidermuseet toppet årets lister med 300 frammøtte på Vålerenga og ca 200 på hver av de to andre.

Formidlerne, og andre vitenskapelig ansatte ved museet, bidrar for øvrig med byvandring for politikere, næringsliv, studenter, organisasjoner og private grupper på bestilling. Disse vandringene er inntektsgivende for museet.

Språksalongen

Språksalongen var et nytt tilbud av året, lansert i forbindelse med utstillingen «Oslo sier», som kombinerte foredrag, samtale og debatt. MultiLing og Språkrådet sto for innhold og gjennomføring sammen med museet. Totalt ble det gjennomført sju arrangementer. Blant temaene var Oslo-språkets utvikling, Oslo i litteraturen og «kebab-norsk». Møtene var populære og trakk mellom 50 og 100 deltakere. Programserien videreføres i 2017.

Faste omvisninger i utstillinger og Frogner hovedgård

Hver lørdag og søndag har museumsvertene tilbudt to omvisninger for det allmenne publikum i museets utstillinger eller Frogner hovedgård.

SAMARBEID

Museet holder fast ved ambisjonen om et bredt samarbeid med eksterne miljøer som kan bidra til å videreutvikle museumsformidlingen og å forankre museet i samfunnet.

I 2016 har vi videreført kontakten med Høgskolen i Oslo og Akershus, Senter for museumsstudier ved Universitet i Oslo, MultiLing ved Universitetet i Oslo, Språkrådet, Oslo Voksenopplæring; Norges Blindforbund og Geriatrikksressursenter. Fornying- og utviklingstiltak med andre museer er fortsatt prioritert. I 2016 har vi hatt faglige møter/samarbeid med blant annet Norsk Folkemuseum, Norsk Teknisk Museum, Nasjonalmuseet, Universitetets Kulturhistorisk Museum, Forsvarsmuseet, Vigelandsmuseet, Akershus festning, Jødisk Museum Oslo, Oslo Ladegård og Skolemuseet i Oslo. I

tillegg har vi fulgt opp tiltak med DogA, Språkrådet, Fortidsminneforeningen, Dikemarks asylmottak, NOVA og en rekke kommunale etater, blant annet Byantikvaren, Kulturetaten, Bymiljøetaten og Utdanningsetaten. Museets ansatte har gjennom året hatt formidlingsprosjekter med NDLA, - Norsk digital læringsarena og Sør-Troms museum, og samarbeidet med Vest-Agdermuseene, KODE og Musea i Sør-Trøndelag. Det frivillige feltet er viktige partnere på det byhistoriske feltet. Bymuseet møter fast i Fellesrådet for historielagene, er representert i Sporveishistorisk råd og samarbeider med lokalhistorielagene, Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus, Oslo Byes Vel, Oslo Elveforum, samt flere etatsmuseer og bydelers.

Formidlerne har forelest/formidlet til studenter ved følgende universitet og høyskoler: Universitetet i Oslo, Universitetet for miljø og biovitenskap på Ås, arkitektstudentene og designstudentene ved Kunsthøgskolen, flere linjer ved Høgskolen i Oslo og Akershus, blant annet allmennlærerutdanningen, førskoleutdanningen, sykepleierutdanningen og ingeniørutdanningen.

ANDRE PUBLIKUMSTILBUD

Museumsbutikk

Butikken på Bymuseet har vært i drift siden 2009, og tilbyr kunsthåndverk, Oslo-litteratur, smykker, tekstiler og leker av god kvalitet. Salget i butikken har holdt seg jevnt siden åpningen, men vi kunne ønsket oss at butikkinntektene hadde økt tilsvarende som museumsbesøket. Det har det ikke gjort. En årsak kan være at vi ikke har hatt ressurser til å prioritere profilering av butikken like høyt som vi hadde ønsket. Som et ledd i arbeidet med å utvikle museets egeninntekter, vil vi analysere butikkens potensiale videre – både med tanke på vareutvalg i forhold til museets målgrupper, markedsføring, personalressurser og organisering.

Kafe Mathiea

Kafeen er en viktig del av publikums-tilbudet på Bymuseet, selv om den ikke driftes av museet. Håkon Dælie driver både kafeen og Herregårdskroen, og leier lokalene direkte av Oslo kommune. Museet har et positivt samarbeid med restaurantøren.

BYMUSEETS VENNEFORENING

Foreningens formål er å støtte Bymuseets virksomhet. Foreningen skal være en konstruktiv samarbeidspartner forstyret, ledelse og medarbeidere. Som bidrag til å holde medlemmenes interesse for byens historie levende skal foreningen holde medlemsmøter og arrangere andre tiltak som bidro til formålet. Leder John Tore Norenberg deltok på årsmøtet for Foreningen norske museumsvenner på Hamar, styret har gjennom året arrangert 4 styremøter.

I 2016 inviterte vennene til byvandring i Bjørvika for å se på funn gjort i forbindelse med Follobanens omlegging og et besøk til Byarkivet, «Byens hukommelse». Begge tilbudene hadde godt oppmøte. Før jul ble den tradisjonelle osloquiz'en avholdt med fire lag som ble utfordret om offentlig kunst i Oslo.

Bymuseets venner hadde ved årsslutt 490 medlemmer. Av disse er 55 livsvarene. Samarbeidet mellom vennene og Oslo Museum har fungert utmerket. Vennene bidrar til utgivelsen av Byminner og museet utfører nødvendige sekretærtjenester for venneforeningen.

Regnskapsåret 2016 viser et driftsoverskudd på kr ??? som etter vedtak har gått til Barnekroken og salskjerming i Hovedbygningen.

FORMIDLING TEATERMUSEET

Fast utstilling:

I rampelyset!

Glimt fra byens teaterhistorie og scenekunst
Teatermuseets utstilling åpnet i 2009 i forbindelse med at Teatermuseet flyttet fra Gamle Rådhus til Frogner.

Utstillingen gir noen glimt inn i norsk teaterhistorie med utgangspunkt i Oslo, og vektlegger teatrets rolle som samfunnets speil. Foruten et stort billedmateriale og en oversikt over byens teatre, vises kostymer, rekvisitter, plakater, skuespillerportretter og scenemodeller fra 1800 og 1900-tallet. Utstillingen tar opp ulike sjangre scenekunst, der både revy og operette er med i tillegg til mer klassisk teater.

Temporære utstillinger

Tramteatret 40 år!

Utstillingen var en markering av den frie teatergruppens sentrale plass innenfor nytt norsk musikkteater. Tramteatret spilte mellom 1976 og 1986 seks egenproduserte politisk/satiriske musikkrevyer. De tok opp brennbare tema som oljeutvinning i Nordsjøen, ytringsfrihet, vold, våpenbruk og religiøs fanatisme. Gruppen ble svært populær, ikke minst på grunn av langvarige oppdrag for radio og TV.

Utstillingen er produsert i nært samarbeid med medlemmene og noen av deres tidligere samarbeidspartnere.

Museets teaterviter Else Martinsen er i gang med et bokprosjekt om Tramteatrets virksomhet, basert på materialet som kom inn i forbindelse med utstillingen. Arbeidet med manuset vil fortsette i 2017.

Alice in Wonderland

Museet har også i 2016 samarbeidet med Edvard Munch-skolens elever om en miniaturløsning, som ble vist i et av rommene i Frogner hovedgård. Tema var hentet fra Alice in Wonderland.

Undervisningstilbud – ungdom og unge voksne

Teatermuseet har i 2016 tilbudt tre formidlingsopplegg rettet mot videregående skole, folkehøgskoler og høyskoler

Scenografi & kostyme:

Et dialogbasert tilbud der elevene fortolker scenografiens og kostymers mening og symbolikk.

Pionértid og modernisme i

teateret: Teaterets utvikling og historie gjennom 200 år.

Tramteateret – fri teatergruppe!

Om politisk teater på 1970- og 80-tallet.

Tilbudene oppfyller kompetansemål fra læreplanene innen formgivingsfag i videregående skole og høyskolestudier innen kunstfaglige og estetiske fag. Det er laget lister over skoler i Oslo og omegn med estetiske fag, som ledd i arbeidet med å trekke flere skoleklasser til Teatermuseet.

Totalt har 105 elever deltatt i Teatermuseets formidlingsvirksomhet.

Arrangementer – det allmenne publikum, senioren

Utstillingsåpning og konsert: Tramteateret 40 år!
Utstillingsåpning og konsert med et gjenforent Tramteater. Tidligere medlemmer av Tramteatret holdt konsert for over 800 publikummere i alle aldre på gårdsplassen på Frogner hovedgård. God mimring og kjempetemning. Gårdsplassen viste seg svært godt egnet til denne typen aktivitet, og vi ønsker å forsøke å videreføre tradisjonen med en sommeropptreden på gårdsplassen.

Søndagskåseriene

Søndagskåseriene bidrar til å formidle og synliggjøre Teatermuseets formål. Arrangementene retter seg mot et voksent og teaterinteressert publikum, og er godt besøkt.

Nationaltheatrets sjef Hanna Tømte og regissør Kjersti Horn trakk begge rundt 70 gjester. Høstarangementene sto i Tramteatrets tegn da gründerne Liv Aakvik og Terje Nordby tok et tilbakeblikk på 70-tallet og gruppas utvikling.

Tre åpne arrangementer ble organisert i samarbeid med venneforeningen. Her bidro med sterke teaterfolk som Mona Levin, Arnold Petersheim og ikke minst Bjarte Hjelmeland.

Sistnevnte trakk fullt hus, dvs 90 besøkedne i ballslaen på Frogner.

Tilbud som bidrar til inkludering: Tankegodset i skoletilbudet om Tramteatret løfter fram individets rett og respekt for mennesker uavhengig av stand og status.

Samarbeid

Teatermuseet har et tett faglig samarbeid med Nasjonalbibliotekets teaterhistoriske samling som blant annet har overtatt deler av Tramteatrets arkivalier. Nordisk center for teaterdokumentation (NCTD) er også en vesentlig partner for museet.

Museet har også i 2016 samarbeidet med Edvard Munch-skolens elever om en miniaturløsning. Tema var hentet fra Alice in Wonderland.

TEATERMUSEETS VENNER

Formålet med Teatermuseets venneforening er å støtte Teatermuseet, som en avdeling ved Oslo Museum. Foreningen skal stimulere og øke kjennskap til museets samlinger og arrangementer, samt fremme interessen for norsk teaterhistorie. Foreningen bidrar med (økonomiske) gaver eller med teaterfaglige arrangementer. I 2016 har venneforeningen arbeidet med innsamling av revymateriale som forarbeid til en utstilling om revysjangeren og nyere revyhistorie i 2018. Styret har i 2016 også arbeidet med verving av betalende medlemmer, og kontingenten ble satt til kr 200.- Det ble avholdt 5 styremøter og styret består i 2016 av Einar Dahl, styreleder, Brit Elisabeth Haagensli, Dag Vågsås, Bent Kvalvik, Jan Lier, Seppo Heinonen, og Else Martinsen er representant for Teatermuseet.

FORMIDLING ARBEIDERMUSEET

UTSTILLINGER

Faste utstillinger

Fabrikkjenter og industriherrer Historier fra Akerselva. (2013)

Tema er den industrielle revolusjon med utgangspunkt i pionerbedriftene

på Sagene og i Nydalen fra 1840-tallet. Tekstilindustriens historie formidles gjennom fire historiske personer fra miljøet, som hadde ulike roller og posisjoner i forbindelse med industrialiseringen og fremveskten av et industri- og arbeidsmiljø ved Akerselva – en gründer, en arbeidsleder, en fabrikkarbeiderske og en fagforeningsmann. Målet med utstillingen er å trekke det historiske stoffet inn i dagens situasjon og skape refleksjon og engasjement rundt arbeidslivets historie og betydning.

Mitt barndomshjem i Markveien 20

Modell av Gunnar Gloslies hjem i en klassisk leiegård på Grünerløkka rundt forrige århundreskifte. Montasjen viser også glimt fra hans oppvekst fortalt i tekst og bilder.

Temporære utstillinger

Svenskene kommer! 17. juni 2015 – 31. november 2016

Utstillingen belyser svensk innvandring til Kristiania/Oslo fra ca. 1860 og fram til i dag. Utstillingen tematiserer menneskers mobilitet, og er basert på seks virkelige historier. Kulturhistoriker Ida Tolgensbakks forskning ligger til grunn for utstillingen, og prosjektet er støttet av LO i Oslo. Medienes fokus på svenskene i Norge ga utstillingen stor oppmerksomhet i pressen.

Fotoutstillingen 160 år på Seilduken

ble vist i Christiania Seildugsfabrik lokaler – i dag Kunsthøgskolen. 40 motiver fra den gamle virksomheten ble vist, og eiendomsselskapet Seildugsfabrikken DA bekostet produksjonen. Utstillingen var en del av museets nettverksbygging med aktører langs elva. I tillegg er utstillingen et arbeiderhistorisk prosjekt som når ut til et bredt ungt publikum. Det er ønskelig å finne et nytt visningssted for utstillingen.

FORMIDLING TILRETTELAGT FOR BESTEMTE GRUPPER

Barn og unge - skoletilbud

Arbeidermuseet har i 2016 hatt en vesentlig økning i skolebesøket, fra 2 585 til 3 261. Museets skoletilbud er rettet mot mellomtrinnet, ungdomstrinnet/VGS og voksenopplæringen:

Revolusjon ved elva (8.-10 trinn)

Industriell revolusjon, tekstilindustri og arbeidsliv

(opplegg for norskopplæringen for VO-grupper og Nav.)

Kalde føtter, varme hjerter (DKS;8. trinn)

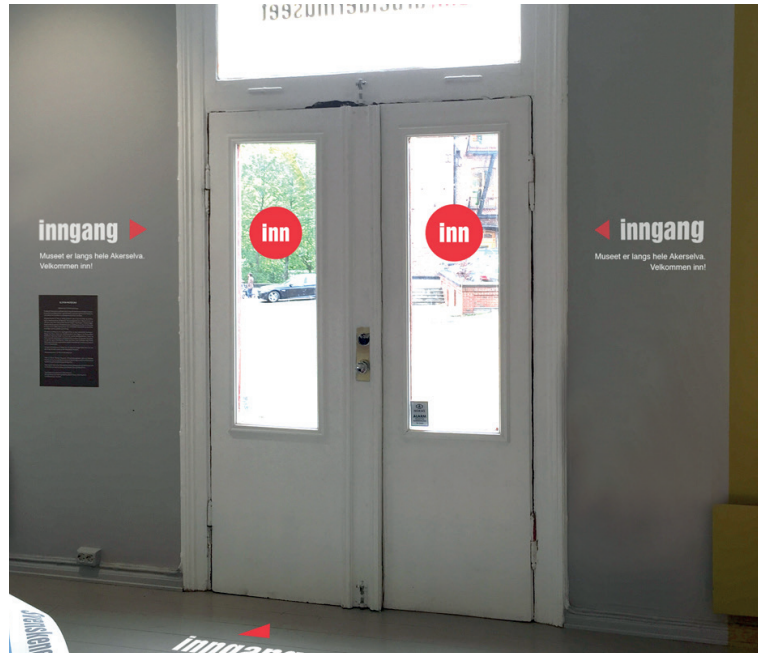
«Kalde føtter, varme hjerter» er et skoletilbud for 8. trinn med støtte fra Den Kulturelle Skolesekken. Opplegget var et samarbeid med kulturkafeen Hønse-Lovisas hus/Sagene Central. De arrangerte vandring i Oskar Braatens oppvekstmiljø mens museet tok for seg den historiske rammen rundt Braatens litteratur.

Pedagogene har hatt samarbeid med NDLA-historie og levert materiale om arbeider- industrihistorie til deres nettsider. Nasjonal digital læringsarena (NDLA) er et interfylkeskommunalt samarbeid som tilbyr fritt tilgjengelige åpne digitale læringsressurser for videregående opplæring. Hordaland fylkeskommune er ansvarlige for samarbeidet, der 18 fylkeskommuner deltar.

Internettbaserte pedagogiske tilbud: Vi tilbyr også læringsressurser på nett til for- og etterarbeid, med blant annet quiz og kahoot.

Museet har hatt spesialvandring for skoleprosjektet Textile Interchange Project som jobber for å engasjere ungdom om forhold innenfor den internasjonale tekstilindustrien. Store klesprodusenter er involvert, og prosjektet er et samarbeid mellom Virke, LO og handel og kontor. Samarbeidet fortsetter i 2017.

Øverst fra venstre: Svenskene kom på Arbeidermuseet. Foto: Christina Krüger/Oslo Museum. Ny inngang til «8,2 km utendørs museum». Foto: Mette Møller Mork. Midten: Akerselevamaraton 2015! Under til venstre: Fra den faste utstillingen «Fabrikkjenter og industriherre» på Arbeidermuseet. Foto: Christina Krüger / Oslo Museum. Under til høyre: Museumspedagog Miriam Røsler på vandring med en skoleklasse. Foto: Martin Nilsen.

Barnehage

«Møt hesten Hallvard – en arbeidsgang fra fabrikken». I løpet av 2016 er det utviklet et tilbud til barnehagene, bestående av et eget aktivitetshefte som barnehagene kan laste ned fra nettet og bruke på egenhånd.

Studenter

Arbeidermuseet har årvisst omvisninger for studenter ved Universitetet i Oslo, Høgskolen i Oslo (estetiske fag, ingeniørfag – og lærer/pedagog) og Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO).

Familie

8,2 er et fast familietilbud hver første lørdag i måneden i samarbeid med prosjektet 8.2. og eiendomsfirmaet Placht. Publikum får kjøre hest og vogn fra Lilleborg til Sagene, og ved Arbeidermuseet møter man hesten Hallvard og får være med på spennende eksperimenter ved elva.

Det allmenne publikum

Omvisninger i utstillingene og museumsleiligheten

Hver lørdag og søndag tilbyr museumsvertene to omvisninger som kombinerer utstillingene med en minivandring i nærområdet inkludert arbeiderleiligheten i Sagveien 8, som eies av Oslo Byes Vel.

Kveldsarrangementer

Vårens arrangementer sto i sven-skenes tegn. Forsker Ida Tolgens-bakk, sosiolog og forfatter Lars Alldén og Unn Hovdhaugen fra Byarkivet beskrev og analyserte forholdet mellom nordmenn og svenske, både historisk og i dag.

1.mai

Arbeidernes Dag ble som tidligere markert med en vandring ved styreleder Bernt Bull. I år gikk turen fra Sagene til Regjeringskvartalet, og dette arrangementet er blitt et populært 1.mai-tilbud i Oslo.

Kulturnatt og Elvelangs

Arbeidermuseet stilte som tidligere på høstens faste samarbeidsarrangementer Kulturnatt og Elvelangs.

Professor Kari Hoel, tekstilkunstner Franz Schmidt, miljøaktivisten Frida Ottesen og leder i Oslo Bygningsarbeiderforening Petter Velleesen, samt kolleger fra Byarkivet bidro til at programmet ble både historisk interessant og samfunnskritisk.

Byvandring

De fire åpne byvandringene trakk mange og størst appell hadde den årlige Akerselvaraton, en lang vandring der deler av eller hele elva begås. I 2016 var 150-årsjubileet for Norges industrielle revolusjon tema. Arrangementet var et samarbeid med bydel Sagene og Norsk Teknisk Museum.

Omvisninger, byvandring og foredrag på forespørsel:

Det har vært en jevn etterspørsel etter omvisninger i utstillingene fra næringsliv, offentlige virksomheter, lokalhistorielag og andre kulturforeninger. Fagforbundet benyttet også museet i sine kurs for tillitsvalgte.

SAMARBEID

Arbeidermuseet har videreført samarbeidet med Norsk Teknisk Museum, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, bydel Sagene, Kulturetaten og kulturkafeen Hønse-Lovisas hus. Partene lager blant annet et felles program hver vår og høst som annonseres under vignetten «Ved Akerselva». Arbeidermuseets nettverksbygging spenner nå fra politiske miljøer og fagforeninger til næringslivet, kommunale instanser og lokalpatrioter. Museet anser samarbeid med lokale miljøer som spesielt viktig. Her nevnes samarbeidet med Placht Eiendom, Brødrene Jensen, eiere av Seilduksfabrikken og Oslo kommune/Bymiljøetaten. Sistnevnte gjaldt fagbistand om historiske relieffer i parkanlegget ved Nedre Foss. Arrangementer med LO i Oslo er også blitt et viktig nytt partnerskap.

Arbeidermuseet deltar i to av de nasjonale museumsnettverkene: Nasjonalt museumsnettverk for arbeiderhistorie og Nasjonalt museumsnettverk for industrihistorie. Nettverkene skal bidra til økt kunnskapsdeling og –heving mellom institusjonene, og på sikt

også utvikling av fellesprosjekter. I den forbindelse har museet deltatt på en nettverkssamling – og en studietur til Arbetets museum i Norrkøping.

FORMIDLING INTERKULTURELT MUSEUM

UTSTILLINGER

Interkulturelt museum har i 2016 utvidet sitt utstillingstilbud ved bl.a. ved å ta i bruk nye arealer til temporærutstillinger. Takket være mer plass, og gode samarbeidspartnere, har vi hatt mulighet til å vise åtte nye utstillinger i løpet av året. Mange av utstillingene har vært i samarbeid med kunstnere og dokumentarister, og har vært eksternt finansiert.

Semitemporær utstilling/hovedutstilling

«Norvegiska romá/norske sigøynere. Ett folk mange stemmer». 14.09.2014 – 19.02.2017 Utstillingen belyser den nasjonale minoriteten romás historie, kultur og levekår i Norge. I tillegg til å gi innblikk i gruppens spesielle historie, diskuterer utstillingen spørsmål knyttet til menneskerettigheter, forholdet mellom minoritet og majoritet, fordommer, inkludering og ekskludering i det norske samfunnet. Utstillingen bygger på et omfattende intervju-, foto- og filmmateriale samlet inn i av museet i perioden 2010-2014. Prosjektet er støttet av Norsk Kulturråd.

Nye temporærutstillinger:

Borders and their limits, Yvan Gastaut. 20.09 – 30.10.2016

Vandreutstilling fra Nasjonal-museet for immigrasjon i Paris. Plakatutstilling som problematiserte landegrensener som politisk verktøy for utestengelse, og brytningstiden vi nå synes å være oppe i. Drømmen om det grenseløse Europa har stått sterkt etter Berlinmurens fall, men fikk seg en kraftig knekk etter flytningkrisen 2015 og Brexit-skandalen 2016. Samarbeidsprosjekt med Det

franske instituttet i Oslo og Nasjonalmuseet for immigrasjon i Paris.

Mennesker og muligheter, 19.06. – 16.10.2016

Plakatutstilling fra Norsk Kulturråd om Europeisk kultursamarbeid og EØS-midler. Samarbeid over landegrensene, kulturutveksling og bevaring av kulturminner bidrar til mangfold, økt toleranse og skaper arbeidsplasser og næringsutvikling i mange lokalsamfunn.

Frihet på vent, 27.10.2016 – 2017

Forfatter Siri Thorson og fotograf Ingvild Festervoll Melien har besøkt libanesiske flyktningeleire og møtt noen av menneskene som har levd store deler av sitt liv her. Tusenvis av statsløse palestinere har levd store deler av sitt liv her, noen i nesten 70 år. Gjennom foto og tekst møter du noen av menneskeskjebnene som deler sine innerste bekymringer og drømmen om en lysere fremtid. Utstillingen er basert på bilder og tekstutdrag fra boken «Frihet på vent» (Forlaget Manifest).

Galleri IKM

Galleri IKM viser samtidskunst av høy kvalitet som tematiserer globalisering og mangfold. Ina Blom (professor i kunsthistorie og kunstkritiker) Pierre Lionel Matte (kunstner), Joron Pihl (professor i flerkulturelle utdanningsstudier) og Daniella van Dijk-Wennberg (kunsthistoriker) utgjør galleriets referansegruppe.

Bakkebygrenda, et sted i byen som ble borte. Anita Hillestad. 23.01 – 14.02.2016

I over ti år var «Brakkebygrenda» en okkupert tomt i Gamlebyen i Oslo. I 2014 ble beboerne pålagt å forlate området. Etter mange års kamp mot byråkrati og investorer har den okkuperte vognplassen blitt historie. Kurator Anita Hillestad tok utgangspunkt i det lille samfunnet i utstillingen «Brakkebygrenda: et sted i byen som ble borte». Gjennom film, foto, graffiti og installasjoner belyste Hillestad hvilke konsekvenser gentrifisering har for Oslo og andre

store vestlige byer. I tilknytning til utstillingen bel det arrangert debatt og folkekjøkken, se formidlingskapitlet.

Oslo Fotokunstscoles Avgangsutstilling, 25.5 – 5.6.2016

Interkulturelt Museum leier ut lokaler til Oslo Fotokunstscole som selv kuraterer og organiserer sin utstilling. Utstillingen bidrar til å trekke nye publikummere til museet og gjøre museet og galleriet kjent i nye miljøer.

Bucuresti Stories. Daniel Brici, Vlad Petri og Eugen Raportoru. 18.02 – 28.08.2016

EØS-samarbeid med Metropolis Cultural Association. De tre rumenske kunstnerne var til stede da Vibeke Mohr åpnet utstillingen. Det var to kuratoromvisning i Bucuresti Stories. En landevei mot undergangen, Frithjof Hoel. 15.09.2016 – 26.02. 2017 En landevei mot undergangen tar fatt i en mørk side i den norske historien, fortellingen om romanifolket/taterne og det norske storsamfunnet. I sin installasjon behandler Frithjof Hoel det rasehygieniske tankegods som lå bak myndighetens politikk.

Den forsvunne diamant, Vebjørn Hagene Thoe. 17.11. – 18.12.2016

Tekstilkunstner Vebjørn Hagene Thoe inviterte kunstnere fra Mosambik, Kenya, Tanzania og Zambia med verker som behandlet møtet mellom europeiske og afrikanske interesser. Malangatanas malerier handler om utmagring av naturressurser i Mosambik. Joseph Bertiers bruker satire for å belyse politiske maktspill. Victor Mutelekesha behandler drømmen om Europa og dobbel identitet i sine fotografier. Marie Cidosa utfordrer den historiske maktkampen om afrikanske råvarer gjennom sitt kunsthåndverk. Installasjonen er tilsatt musikk av Tuomo Haapala.

Formidling tilrettelagt for bestemte grupper

Barn og unge - skoletilbud

Utstillinger og byvandring: Norvegiska romá hadde 43 skoleklasser i 2016. Byvandring for skoleklasser har også økt i popularitet, og det har

vært 34 skoleklasser på byvandring med Interkulturelt museum i 2016.

Den kulturelle skolesekken (DKS) er fortsatt en vesentlig distributør og premissleverandør for formidlingsoppdrag mellom skolen og museene. Tilbudet Fordommer og menneskeverd har hatt 16 klasser høsten 2016.

Totalt skolebesøk i 2016 er 2378 elever.

Tilbud til barn og ungdom – utenom skolebesøk Fortellerteater

12. mars og 9. april var det fortellerteater for barn. Georgiana Keable og Safira Josef fortalte romeventyret De forelskede fjellene. Høsten 2016 inviterte IKM barnehager i Oslo til å høre det samme eventyret. 12 barnehager møtte opp.

Filmfest, folkekjøkken og debatt

I forbindelse med utstillingen Brakkebygrenda var det lørdag 13. og søndag 14. februar Filmfest og folkekjøkken med matserving av mat laget av varer fra søppelkasser (såkalt dumpsterdiving) og visning av filmer om byutvikling. Vi viste filmene: Mor Go Hjerta - Vafler og nyliberalisme (Akbar Grande), Creativity and capitalist (Tino Buchholz), My Brooklyn (Kelly Anderson). I tilknytning til utstillingen arrangerte kunstner Elisabeth Medbøe debatten «Hva ønsker vi at Oslo skal bli?» Her deltok Victoria Marie Evensen (leder, byutviklingskomiteen, Oslo bystyre), Audun Engh (leder, Stiftelsen Byens fornyelse), Anne Beate Hovind (prosjektleder for kunst, Bjørvika Utvikling), Rina Mariann Hansen (byråd for kultur, idrett og frivillighet). Det var også visning og presentasjon av «Byens nomader» ved Gisle Harr (Atelieraksjonen) og intervju med kunstnere i Oslo om atelier situasjonen og hvilke konsekvenser byutviklingen har for deres arbeidsforhold.

Kulturminnedagen 2017

Kulturminnedagen ble markert søndag 18. september ved at våre Rom-formidlere arrangerte Barnas Rom-dag på museet. Det var barneforestilling og eventyr med Georgiana Keable

og Safira Josef, Danskeoppvisning, smykkeverksted, gitarspill og improvisert rumensk sang. Musikk, matservering og kunstverksted hele dagen. Vi gjentar suksessen I februar 2017.

Barnas Verdensdager

I samarbeid med Rikskonsertene og Oslo World Music Festival inviterer IKM hvert år til et stort musikk- og kunstverksted med konserter, dans, internasjonal mat og en rekke forskjellige aktiviteter for små og store. Arrangementet ble gjennomført helgen 5.-6. november, og ca. 5000 barn og voksne deltok. Festivalen ble åpnet av stortingsrepresentant Trine Skei Grande. Ti forskjellige land var representert og de gamle fengselscellene i kulturstasjonen ble fylt av musikk, liv, varme og spontane møter. Barnas verdensdager er bygget på engasjement fra utallige utøvere og frivillige: 40 profesjonelle utøvere hadde verksteder, popp opp og opptredener på scenen. 100 frivillige rigget, pyntet og var vertskap. 25 organisasjoner, ambassader og skoler var med og satte sitt preg på festivalen, og 600 barn sto på scenen og skapte kunst til å dekorere lokalene. Teamet av syriske flyktninger som var med oss under opprigg, festival og nedrigg var til uvurderlig hjelp, og de ga en helt ny dimensjon til arbeidet.

Julegaveverksted

Lørdag 17. desember var det Glitrende julegaveverksted der det ble produsert smågaver og julepynt. Til og med nissen kom på besøk. Dette var et populært tilbud denne siste helgen før jul, da det var få andre familieaktiviteter I Oslo.

Aktiviteter for voksne/ det allmenne publikum

Religionenes dag

Interkulturelt museum stilte med koordinator til Religionenes dag, som ble gjennomført 27. mai. Som tidligere år var det boder på Grønlands Torg og scene med forskjellige underholdningsbidrag fra de ulike religionene. Interkulturelt museum bidro med byvandring under temaet «Kontinuitet og endring i Grøn-

lands religionshistorie». Det møtte opp mennesker på vandringen.

Byvandringer

Det ble holdt to åpne byvandringer for voksne i 2016. Ved siden av vandringen på Religionens dag, hadde vi også en vandring i regi av Kjenn din by-programmet: «Moskéarkitektur på Grønland», hvor 200 personer deltok. Det har i tillegg vært 18 bestilte byvandringer for voksne.

Bakgårdsfest og 25-års jubileum 02.06.2016

Bakgårdsfest ble i år kombinert med feiring av IKMs 25-års jubileum. Jubileet ble markert med en mottakelse i galeriet. På programmet sto blant annet en samtale med grunnleggerne, Bente Møller og Kristin Gaukstad, og hilsner fra samarbeidspartnere gjennom mange år. Deretter fulgte konsert i bakgården med Anna Ouff Grøthe på trekkspill (Kulturskolen) og Mimmi Tamba med band. Vår nyansatte tekniker serverte helstekt lam à la Cubana.

Debatter/ samtaler

Det her ikke vært arrangert egne debattkvelder i 2016, men debatter og samtaler ble brukt som innslag under utstillingsåpninger (Bakkebygrenda, Borders and their limits og Frihet på vent) og under markeringen av 25-års jubileet. Interkulturelt Museums venneforening De siste årene har det dessverre ikke vært noen aktivitet i venneforeningen på Interkulturelt Museum. På sikt ønsker vi å revitalisere Interkulturelt Museums venneforening i en eller annen form.

Aktivitetsskalendar 2016

JANUAR

- 12.01 Bymuseet: Utstillingsåpning Bylaben: «Farvel Danmarks gate»
23.01 Interkulturelt Museum: Utstillingsåpning «Brakkebygrenda – et sted i byen – som ble borte»
31.01 Bymuseet: Spesialomvisning i «OsLove»

FEBRUAR

- 13.02 Interkulturelt Museum: Filmfest og folkekjøkken
14.02 Interkulturelt Museum: Filmfest og folkekjøkken
18.02 Interkulturelt Museum: Utstillingsåpning «Bucuresti Stories»
23.02 Bymuseet: Aktivitetsdag for barn og voksne

MARS

- 05.03 Interkulturelt Museum: Kunstverksted for barn
05.03 Interkulturelt Museum: Kuratoromvisning i «Bucuresti Stories»
06.03 Teatermuseet: Foredrag «Repertoaret, en kreativ kabal»
12.03 Interkulturelt Museum: Forteller-teater: «Et spesielt sigøynerbryllup»
30.03 Bymuseet: Babysang

APRIL

- 02.04 Interkulturelt Museum: Kuratoromvisning i «Bucuresti Stories»
06.04 Bymuseet: Babysang
09.04 Interkulturelt Museum: Forteller-teater: «Et spesielt sigøynerbryllup»
13.04 Bymuseet: Babysang
17.04 Turist i egen by-vandring: Fra rådhus til rådhus
17.04 Teatermuseet: Foredrag «Rebell i norsk teater»
20.04 Bymuseet: Babysang
21.04 Interkulturelt Museum: Filmvisning: «Toto og hans søstre»
26.04 Kjenn din by-vandring: Stortingets vei til Løvebakken
27.04 Bymuseet: Babysang

MAI

- 01.05 Arbeidermuseet: Arbeidernes dag: Mot et rikere land
03.05 Kjenn din by-vandring: Oslos «elleve» byer del II
04.05 Bymuseet: Babysang
04.05 Bymuseet: Utstillingsåpning «Oslo sier»
10.05 Kjenn din by-vandring: Mellom blokk og rock på Hovseter
11.05 Bymuseet: Babysang
18.05 Bymuseet: Babysang
19.05 Baby-vandring: Homansbyen
19.05 Bymuseet: Språksalongen: Tanker om oslospråkets utvikling
24.05 Kjenn din by-vandring: Dasslokket, Spikersuppa og Stripa
25.05 Interkulturelt Museum: Utstillingsåpning «Oslo Fotokunstscoles avgangsutstilling»
26.05 Bymuseet: Språksalongen: Oslo i litteraturen

- 27.05 Interkulturelt Museum: Vandring: Grønlands religiøse mangfold
29.05 Kjenn din by-vandring: Oslo på tvers – Byantikvaren 60 år
31.05 Kjenn din by-vandring: En vandring i de fattiges kvartal

JUNI

- 02.06 Baby-vandring: Miljøpark og «Lassaronpark»
02.06 Bymuseet: Seniortilbud: Kabaret på Frogner hovedgård
02.03 Interkulturelt Museum: Bakgårdsfest
07.06 Kjenn din by-vandring: I skolepionéren Anna Sethnes fotspor
09.06 Bymuseet: Språksalongen: Er norsk språk i forfall?
12.06 Teatermuseet: Utstillingsåpning og konsert «Tramteatret 40 år»
14.06 Kjenn din by-vandring: Året 1716 – svenske kommer

AUGUST

- 06.08 Arbeidermuseet: Familielørdag ved Akerselva
21.08 Teatermuseet: Kuratoromvisning i «Tramteatret 40 år»
23.08 Kjenn din by-vandring: Kolonihagene
25.08 Baby-vandring: Grünerløkka – et lite stykke Berlin?
25.08 Bymuseet: Språksalongen: Språket som biologisk evne
28.08 Bymuseet: Spesialomvisning i «Balles by»
30.08 Kjenn din by-vandring: Vålerenga i våre hjertes
31.08 Bymuseet: Babysang

SEPTEMBER

- 01.09 Bymuseet: Seniortilbud: Kabaret «Det glade 20-tallet og de harde 30-åra»
03.09 Arbeidermuseet: Familielørdag ved Akerselva
04.09 Akerselva-maraton 2016: Hurra for den industrielle revolusjon
08.09 Baby-vandring: Spenning og spinning
06.09 Kjenn din by-vandring: Furuset!
07.09 Bymuseet: Babysang
11.09 Teatermuseet: Foredrag «Morsomme minner fra et teaterliv»
13.09 Kjenn din by-vandring: Ullevål: Fra hageby til stadion
14.09 Bymuseet: Babysang
15.09 Interkulturelt Museum: Utstillingsåpning «En landevei mot undergangen»
16.09 Arbeidermuseet: Kulturnatt: Fabrikken ved Beierbrua
18.09 Interkulturelt Museum: Kulturminnedagen «Barnas romdag»
18.09 Bymuseet: Spesialomvisning i «Oslo sier»
20.09 Kjenn din by-vandring: Arkeologi og byhistorie
21.09 Bymuseet: Babysang
22.09 Arbeidermuseet: Elvelangs i fakkellys
27.09 Kjenn din by-vandring: Dyr, slakt, mel

- og mat
28.09 Bymuseet: Babysang
29.09 Bymuseet: Seniortilbud: Hos Bernt og Mathea Anker
29.09 Bymuseet: Språksalongen: Forfattersamtale «Kebabnorsk – framtidens språk?»
29.09 Arbeidermuseet: Foredrag «Blodig mote?»

OKTOBER

- 02.10 Arbeidermuseet: Familielørdag ved Akerselva
02.10 Teatermuseet: Foredrag «Fra politikk til pop»
03.10 Arbeidermuseet: Foredrag «Streiken ved Holstad teglverk»
04.10 Bymuseet: Høstferietilbud «Klovneforestilling: Den er min!»
04.10 Kjenn din by-vandring: Moskéarkitektur på Grønland
05.10 Bymuseet: Babysang
12.10 Bymuseet: Babysang
13.10 Bymuseet: Språksalongen: Barnas språkutvikling
16.10 Bymuseet: Spesialomvisning i «Balles by»
19.10 Bymuseet: Babysang
20.10 Arbeidermuseet: 160 år på Seilduken!
26.10 Bymuseet: Babysang
27.10 Interkulturelt Museum: Utstillingsåpning «Frihet på vent»
30.10 Teatermuseet: Foredrag «Samtidssatire på 70-tallet»

NOVEMBER

- 05.11 Interkulturelt Museum: Barnas verdensdager
05.11 Arbeidermuseet: Familielørdag ved Akerselva
06.11 Interkulturelt Museum: Barnas verdensdager
06.11 Bymuseet: Spesialomvisning i «Oslo sier»
10.11 Bymuseet: Elvelangs Frognerelva i fakkellys
13.11 Teatermuseet: Gledesstund med Bjarte Hjelmeland!
17.11 Interkulturelt Museum: Utstillingsåpning «Den forsvunne diamanten»
24.11 Bymuseet: Språksalongen: Flerspråkighet hos eldre
27.11 Teatermuseet: Kuratoromvisning i «Tramteatret 40 år»

DESEMBER

- 04.12 Bymuseet: Førjul på Frogner
17.12 Interkulturelt Museum: Glitrende juleverksted

BYMUSEET

Omvisninger hver lørdag og søndag kl. 13 og 14

I perioden 1.7 – 14.8: Tirsdag-søndag kl. 13 og 14

ARBEIDERMUSEET

Omvisninger hver lørdag og søndag kl. 12 og

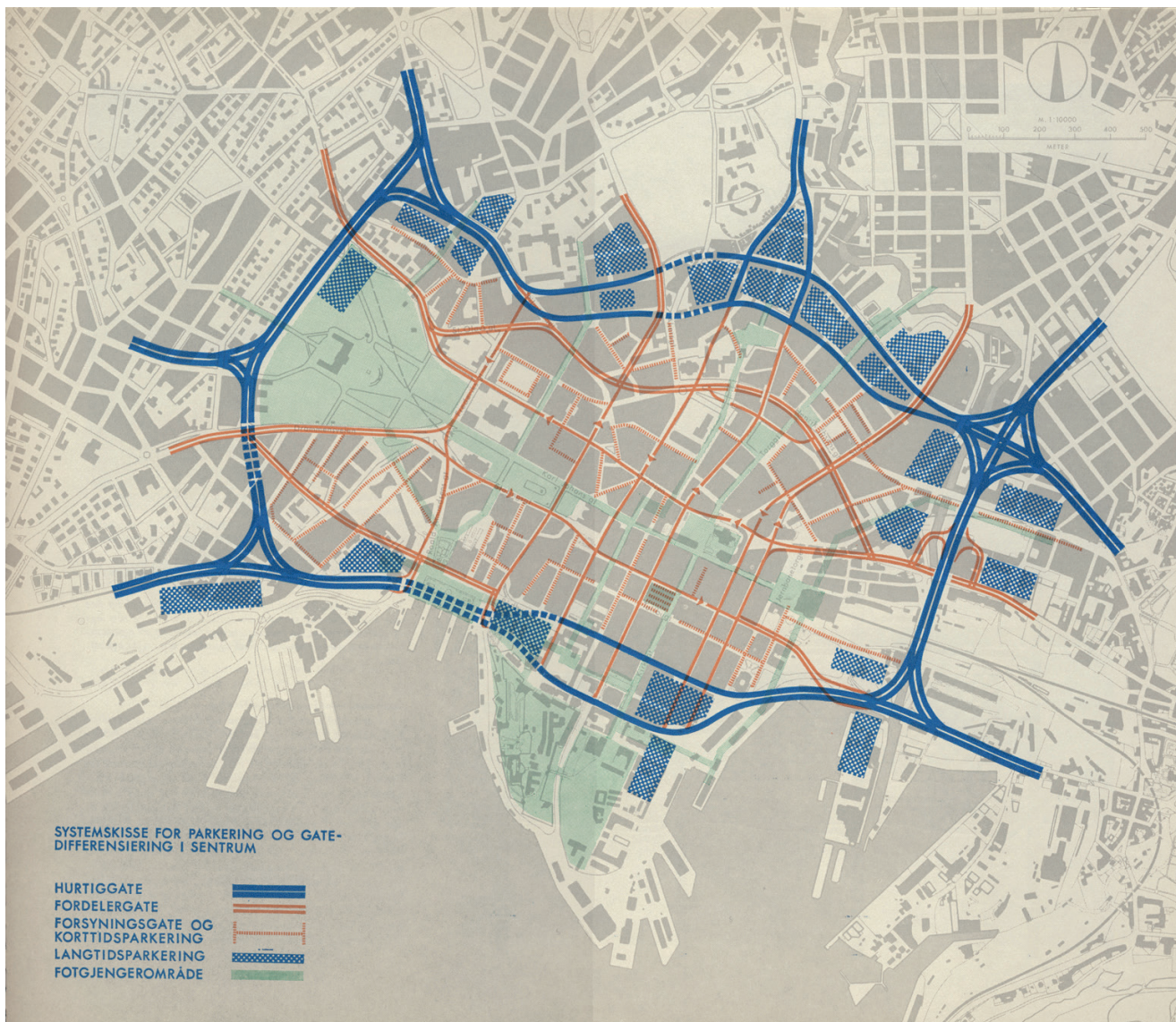

Øverst fra venstre: Tramteaterets konsert, julegaveverksted og barnas romdag.

Forskning og kunnskapsutvikling

Mål: «Museene skal forestå forskning og utvikle ny kunnskap». (Prop. 1 S 2014-2015)

Høsten 2016 utkom *Historisk atlas for Oslo* på Pax forlag. Det gjengir i forholdsvis stort format viktige kart fra hele byhistorien, fra det eldste i 1646 til våre dager. Dette kartet er fra den berømte Transportanalysen for Oslo-området, utgitt av Byplankontoret i 1965. Kartet her viser hvordan planleggerne i 1965 tenkte at sentrum skulle se ut i 1990. En ring av «hurtiggater» (motorvei light) rundt sentrum og digre parkeringsanlegg langs denne motorveiringen. Mye av dette ble faktisk realisert, i hvert fall hovedåren fra Carl Berner gjennom Sars gate og Lakkegata til «grunnlinjen» øst-vest, med et stort motorveikryss ved utløpet av Akerselva. Men «grunnlinjen» ble heldigvis lagt i tunnel under både land og vann, og vi unngikk gjennomgangstrafikk i Rådhusgata og Myntgata.

FORSKNINGSPLAN OG FORSKNINGSSTRATEGI

Oslo Museums forskning skal oppleves som relevant og betydningsfull for samfunnet. Strategiske satsningsområder er kunnskapsproduksjon om urbane endringsprosesser i samtid og fortid, norsk teaterhistorie etter 1950, minoriteter og kulturelt mangfold og egne samlinger. Viktige delmål for museets forskningsvirksomhet er å styrke samarbeidet med andre forskningsinstitusjoner.

Museets forskningsteam har ulike former for samarbeid med flere eksterne forskningsmiljøer, deriblant IKOS ved UiO. Vi samarbeider også med andre museer om pro-aktiv dokumentasjon og forskningsprosjekter, spesielt Norsk Folkemuseum og Norsk Teknisk Museum.

Museet har arbeidet med følgende forsknings- og kunnskapsutviklingsprosjekter i 2016:

Historisk Atlas over Oslo. Gamle kart forteller. Bokprosjekt.

Lars Roede ferdigstilte sitt bokprosjekt med utgangspunkt i kartmaterialet museet samler, men også supplert med annet relevant kartmateriale. Boken belyser informasjonen som finnes i kartene, konteksten rundt produksjonen av kartene og kart som kulturhistoriske kilder. Boken ble utgitt på Pax forlag, og ble lansert for en fullsatt sal i den gamle Krigsskolen. Førsteopplaget ble raskt utsolgt fra forlaget.

Tingens metode. Forsknings- og utstillingsprosjekt

Høsten 2016 startet Bymuseet i samarbeid med Norsk Teknisk Museum og Kulturhistorisk Museum prosjektet «Tingenes metode». Prosjektet skal bidra til å utvikle nye arbeidsmetoder som kan svare på de reelle utfordringene museene møter når de skal kombinere brukermedvirkning, forskning, forvaltning og formidling. Vårt delprosjekt «Tingene taler! Gamle ting + nye mennesker = nye historier?» tar opp problemstillinger som: Hva skjer når vi åpner opp for de mange historiene alle ting rommer? Hvilke følelser og asso-

siasjoner kan tingene skape hos ulike mennesker? De første deltakerne i prosjektet er en språkgruppe ved Deichmanske bibliotek, avdeling Stovner. Prosjektet presenteres som en utstilling i Bylaboratoriet fra 25. april 2017.

Oslo Bymuseums fedre. En studie av Fritz Holland og Stian H. Finne-Grønns museumssyn.

Artikkelprosjekt. Prosjektet undersøker hvilke visjoner de to første museumsdirektørene hadde for museet, og hvordan de forsto museets virkeområde og «samfunnsrolle». Det er et mål at prosjektet skal bidra til kunnskapsutviklingen om norske museer, særlig «bymuseene», som til nå er lite undersøkt. I prosjektet samarbeides det med Institutt for kulturstudier og orientalske språk ved UiO. Prosjektet er støttet av Kulturrådet. Avsluttes 2018.

«Dialog som metode – Inkluderingsstrategier ved Interkulturelt museum 2006-2016». Artikkelprosjekt. En museologisk analyse av Interkulturelt Museums arbeidsmetoder og arbeid med minoriteter. Oslo Museums bidrag til Mangfoldsnettverkets boksprosjekt, som omtales lenger ned. Boken skal fagfelleverdes og ferdigstilles i 2017. Felles forskningsprosjekt i Mangfoldsnettverket

Etter en periode med relativt lite aktivitet, fikk Mangfoldsnettverket tildelt støtte fra Kulturrådet til bokprosjektet Minoriteter og inkludering i norske museer sommeren 2015. Med det har aktivitetsnivået tatt seg kraftig opp. Det ble gjennomført et startseminar for prosjektet på Museumsfabriken på Strømmen (Akershusmuseet) 17.06.2015, og et større to-dagers arbeidsseminar ved Perspektivet Museum i Tromsø 12.-13.11.2015. I tillegg har det vært gjennomført flere nettverksmøter og redaksjonsmøter. Ti museer bidrar med artikler til boken. Kaisa Maliniemi (Varanger Museum), Thomas Walle (Norsk Folkemuseum) og Anders Bettum (Oslo Museum) er

valgt som redaktører. Boken forventes utgitt mot utgangen av 2016.

Tramteateret. Kunnskapsutvikling som underlag for utstilling og bokprosjekt

Tramteateret ble stiftet i 1976 på initiativ av Liv Aakvik og var en sentral norsk politisk radikal teater- og musikkgruppe som hadde sin storhetstid på 1970- og 1980-tallet. Teateret ble nedlagt i 1986 etter ti års virke. Tramteateret er en viktig og interessant såkalt fri gruppe som ble etablert på 1970-tallet, blant annet i opposisjon til de mer etablerte teaterscene. Prosjektet ble formidlet i en utstilling i 2016 og bok er under arbeid med planlagt utgivelse i 2018.

«Brennas historie». Artikkelprosjekt om historien til arbeiderboligen i Sagveien 8.

Publiseres i en antologi om Vøien voldens historie, som gis ut av Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus. «Brenna» ble oppført i 1848 som arbeiderbolig med 14 leiligheter for Nedre Vøien Spinderi. I 1989 ble gården rehabilitert og antallet leiligheter redusert til 12. Oslo Byes Vel overtok en av leilighetene som museumsleilighet, og Bymuseet – senere Arbeidermuseet - har siden formidlet denne som en del av sitt publikums-tilbud. I dette prosjektet utforskes arbeiderboligens historie nærmere.

«Fordommer». Kunnskapsutvikling som underlag for utstilling, åpner 01.06. 2017

«Fordommer» er arbeidstittelen på prosjektet som skal kunne ut i en ny hovedutstilling på Interkulturelt Museum om fordommer. Grunntanken i prosjektet er en problematisering av rasismebegrepet slik det brukes i dag, basert på en refleksjon rundt dikotomien «oss» og «de andre». Gjennom ulike museale grep ønsker vi å ta opp denne alvorlige tematikken på en lekende og utforskende måte, og konfrontere publikum med egne fordommer. Målgruppen er primært barn og ungdom fra barneskolens øvre trinn til videregående. Utstillingen har til nå fått støtte fra Norsk Kulturråd, KKD,

IMDI, Oslo kommune (OXLO/SALTO), Fritt Ord, og Sparebankstiftelsen.

«1970-tallet – tiåret som endret Oslo» Kunnskapsutvikling som underlag for utstilling

1970-tallet er et viktig tiår i norsk historie med gjennomgripende samfunnsendringer på en rekke områder. Utstillingen ønsker gjennom film, foto, gjenstander som mote, møbler, design og andre kilder å gi noen innblikk i de store ideologiske, fysiske og sosiale endringene som forandret Oslo og livet i byen i dette tiåret – og som på mange måter la grunnlaget for det samfunnet vi lever i dag. I forbindelse med prosjektet har vi begynt å planlegge ny innsamling av både gjenstander, foto og intervjuer. Prosjektet er helt i startfasen. I 2015 er det arbeidet med å utarbeide historiografi og å utvikle prosjektets sentrale problemstillinger.

«Dyrisk byhistorie» Kunnskapsutvikling som underlag for utstilling

Forarbeidet til utstillingen «Dyrisk byhistorie» ble startet opp. Utstillingen er planlagt vist i 2018, og skal belyse dyrenes rolle i bysamfunnet før og nå. Både ville dyr, husdyr og arbeidsdyr og kjæledyr vil få en plass i utstillingen, som lages i samarbeid med IKOS, UiO og professor emerita Liv Emma Thorsen. Det planlegges også

PUBLIKASJONER

Byminner – museets populær- vitenskapelige tidsskrift

Tidsskriftet kommer ut med tre nummer i året. Hovedmålgruppen er Bymuseets venneforening og andre som er opptatt av oslohistorie og byutvikling. Bidragsyterne er eksterne fagfolk og museets medarbeidere.

Temaene for årets publikasjoner var blant annet Myrens Mekaniske verksted ved Akerselva, Sossen Krohg og Club 7, Peder Balke og Balkeby, boskikk på 1970-tallet, Oslo

Museums samlinger og historien om Tramteatret og dets virksomhet. Hugo Lauritz Jenssen, Herman Berthelsen, Morten Bing, Birte Sandvik, Terje Nordby, Chris Nyborg, Kari Hoel, Gunnhild Ramm Reistad og Lars Roede var blant bidragsyterne i årets utgaver av Byminner. Redaksjonen besto i 2016 av Anne Birgit Gran Lindaas, redaktør, og redaksjonsmedlemmene Lars Roede, Knut Sprauten, Gro Røde og Vegard Skuseth. Bildebehandling har vært ved Rune Aakvik og Fredrik Birkelund, utformingen ved Terje Abrahamsen og Vegard Skuseth.

Bok:

Roede, Lars: Historisk Atlas over Oslo. Gamle kart forteller. Pax forlag.

Publiserte artikler i antologier, bøker og tidsskrifter:

Bothner-By, Annelise:

«Bordet fanger. Refleksjon gjennom og over arkitektur». Artikkel i Arkitektur N nr. 2, Oslo 2016

Gaukstad, Kristin Margrethe:

«Fra Barokk til Beatles. Oslo Museum rydder og prioriterer i samlingene», Byminner 1/2016
«Gina Oselio – Norges første operasangerinne», Byminner 2/2016

Johnsen, Therese Hervig:

«Balkes By». I: Byminner 2/2016

Røde, Gro:

«Hurra for den industrielle revolusjon». I: Byminner XX/2016
«Arbeiderfamiliens hjem». I: Tobias. Årbok for Oslo byarkiv 2016.

Skuseth, Vegard:

«Revita, Wardenær og skuespillerinnene». I: Byminner 3/2016

INNLEGG PÅ SEMINARER OG KONFERANSER, FOREDRAG OG SPESIALOMVISNINGER

Apall-Olsen, Linken

- Innlegg om Skøyens historie på Aftenpostens byutviklingskonferanse om Fjordbyen Vest,
- Innlegg om Erindringsdialog som metode, Geriatrik ressurscenters fagseminar
- Innlegg om ?? på Verdighets-senterets seminar om inkludering,
- Innlegg om ?? på Norsk digital læringsarena(NDLA) seminar for norsk og historiefagene
- Innlegg om voksenopplærings-tilbudet «Ankomst Oslo», seminaret «Det aktive museet» Kulturrådet/Norsk Teknisk Museum.
- To forelesninger ved Institutt for Landskapsplanlegging (NMBU),
- Forelesning for Diakonhjemmets sykehus (?) pedagogiske personale,
- Forelesning en for 1. årsstudenter ved Kunsthøgskolen
- To spesialvandringer for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
- En rekke foredrag, essay og kåserier for eldre, sykehjem og historielag, samt byvandringer for bestilte grupper

Bettum, Anders

- Innlegg om Mangfoldsnettverkets bokprosjekt på konferansen «Museer som integrasjonsarena». Kulturrådet/ Interkulturelt Museum, 12. mai
- Innlegg om IKMs arbeid med religion. Salto-seminar om religionsdialog i bydel Gamle Oslo, Oslo kommune, 13. oktober
- Innlegg om IKMs barne- og ungdomsarbeid, og betydningen av Bjørvika-utbyggingen for barn og unge. Konferanse, Bjørvika-utvikling 22.november
- Innlegg om integreringsarbeid blant barn og unge, Verkstedet «Ung i Oslo, Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderparti, 6.desember.
- Bothner-By, Annelise
- Innlegg om romopplevelse og integrasjon. Workshop masterstudenter i estetikk. HIOA, 22.september.

- Tøyen Re-plant (Oslo arkitekturtriennale). Annelise presenterte resultater fra workshopen. Tøyen torg, 29.oktober. Innlegg om undersøkelser i museumsrom. Tøyen re-plant (Oslo Arkitekturtriennale). Deichmann Tøyen, 19.oktober.
- Utstilling av Tøyen Re-plant på Det norske teater på Arkitekturdagen, 24.november.

Gaukstad, Kristin

- Om museets teatersamling og dokumentasjon, 9-11. februar, Nasjonalbiblioteket Mo i Rana
- Om museets arbeid med evakueringsmodul, FORK seminar 29. september
- Om evakueringsmodulen, eget seminar 30. september
- Om museets arbeid med evakueringsmodul, Det relevante Museum, 18. oktober, Trondheim

Hansen, Lars Emil

- Presentasjon av Oslo Museum for masterstudiet i museologi og kulturarv, UiO, 1.februar
- Spesialvandring om byutvikling i Oslo ca. 1850-2000 for samfunnsgeografistudenter ved Lunds Universitet, 10.mai
- «Bylaboratoriet på Bymuseet». Innlegg på seminaret: "Citizen Science, Citizenship and Digital Archives". The Cultural Heritage Mediascapes Project, UiO, 22.september.
- «Slum eller urban idyll? Endringer i synet på byen på 1900-tallet». Innlegg på seminaret «Gammel og grønn. Oslos fortid i en grønnere framtid» i anledning Byantikvarens 60-årsjubileum., 9.november.
- «Bydelen som skiftet ham. Et kulturhistorisk portrett av Grünerløkka i Oslo ca. 1900-2000.» Innlegg på lanseringsseminaret for Tobias. Årbok for Oslo Byarkiv, 17.november.
- Christiania – 1800-tallets hovedstad. Foredrag for Stortingets administrasjon, 25.november

Røde, Gro

- Spesialomvisning i Arbeidermuseet for Vestfoldmuseene, 2.juli

- Spesialomvisning og møte i Arbeidermuseet for eldrerådet i Bydel Sagene – omvisning og møte i museet, ..
- Spesialvandring for Randsfjordsmuseene langs Akerselva/Grünerløkka, 7.november
- Spesialomvisning for Cubaforeningen i Norge, 27.november
- Spesialomvisning for Fellesforbundets Fagbladet, 29.november
- Foredrag om Livet på østkanten på boklansering av memoarboka «Livsseilas» (om oppvekst på Grünerløkka), Deichmanske på Schous plass, 19.april
- Livet langs elva. Sagenes historie. Israels hus på Sagene, Fortidsminneforeningen Oslo/Akershus, 9.juni
- Om Hms og Arbeiderrettigheter i den første industrieprioden –AOF, 21.september
- Foredrag om Fabrikkjentene på Beierbrua ,Seniorsenteret på Røa, 2.november

Røsler, Miriam

- Foredrag om drabantbyene, med vekt på Stovner, på Norsk digital læringsarenas (NDLA) lanseringsseminar for Historie VG2 og VG3, 20.april

Skuseth, Vegard

- «Fotograf Wilses Oslo»; Foredrag-Vålerenga historielag, 26. januar
- «Fotograf Wilses Oslo»; Foredrag Nordea banks pensjonistforening, 11. mai
- «Fotograf Wilses Oslo»;Foredrag Undervisningsforbundets pensjonistforening, 18. oktober
- «Fotograf Wardenær og skuespillerinnene», Landskonferansen for fotobevaring på Nasjonalbiblioteket, 25. oktober
- «Personvern hensyn i fotosamlingene», Oslo byarkiv, 22. april

Øzcan, Gazi

- Innlegg om arbeidet med utstillingen Norvegiska romá på konferansen «Museer som integrasjonsarena». Kulturrådet/ Interkulturelt Museum, 12. mai

Andre faglige oppdrag og verv

Apall-Olsen, Linken

- Fylkesrepresentant for Foreningen Fredet
- Valgkomiteen Fortidsminneforeningen Oslo-Akershus
- Observatør Styret for barokkhagens Venner
- Styremedlem Paula og August Stabæks legat til restaurering og utsmykking av Akershus Slott
- Styremedlem Direktør Nils Rasch og hustru Evas legat til restaurering og utsmykking av Akershus Slott

Bettum, Anders

- Sensor til master v/IKOS, UiO
- Referee for en artikkel i Nordisk Museologi

Bothner-By, Annelise

- Biveileder for stipendiat på Kunsthøgskolen i Oslo

Gaukstad, Kristin

- Styremedlem, Seksjon for Samlingsforvaltning, Norges Museumsforbund
- Medlem referansegruppe for etablering av nytt norsk romsk kultur- og ressurscenter, Bymisjonen / Det romske rådet
- Observatør, Lokaltrafikkhistorisk forening

Hansen, Lars Emil

- Redaksjonsmedlem i Fremtid for fortiden, Tidsskrift for Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus
- Observatør Fellesrådet for historielagene i Oslo
- Museets representant i Rolf Strangers kulturfond
- Vararepresentant til styret i Det humanistiske fakultet, Universitet i Oslo
- Vararepresentant til styret i Norges Museumsforbund

Roede, Lars

- Redaksjonsmedlem i Fremtid for fortiden, Tidsskrift for Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus

Skuseth, Vegard

- Varamedlem til styret i Preus Museum

Organisasjon, økonomi og personale

ORGANISASJON

Oslo Museum er organisert som en stiftelse. Stiftelsenes styre oppnevnes av et samarbeidskollegium som igjen er oppnevnt av eierstiftelsene til institusjonene som dannet Oslo Museum i 2006. Oslo Bymuseums eierstyre utpekes av Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus, Oslo Byes Vel, Akers Sogneselskap og Akershusmuseet. Teatermuseets eierstyre utgjøres av Norsk Skuespillerforbund, mens Internasjonalt kultursenter og museums (IKM) eierstyre er valgt av IKMs venneforening. Oslo Museum har også tre venneforeninger, Bymuseet og Teatermuseets venneforeninger har et aktivt medlemstilbud, mens det for tiden er lite aktivitet i Interkulturelt Museums venneforening. Det er et mål å revitalisere denne fram mot 2020.

Oslo Museum startet i 2014 en gjennomgang av den såkalte ytre organisasjonen, et arbeid som er videreført i 2016 med gjennomgang av vedtekter og eierstrukturer. Gjennomgangen av vedtektene resulterte i en endring av varaordningen. I utgangspunktet skulle styret bestå av fem eksterne medlemmer med personlige varamedlemmer, som alle hadde møterett. Dette ble raskt opplevd som en litt for stor forsamling for effektiv saksbehandling, og i mange år har praksis vært at bare to av varamedlemmene har møtt fast på møtene, mens de andre tre er innkalt dersom den de er vara for har meldt forfall. Denne ordningen er opplevd som noe skjev. Styret besluttet derfor å endre ordningen med personlige vararepresentanter til to vararepresentanter i rekke, der begge møter fast på styremøtene. Vedtekstendringene ble godkjent av stiftelsestilsynet i desember. I tillegg til de eksterne medlemmene består styret av to faste representanter og en vara valgt av og blant de fast ansatte.

Oslo Museum har en organisasjonsmodell basert på fag og sted. Museet har fire fagavdelinger og en stab.

Staben og avdeling for drift og service er felles for hele museet med ansvar for administrasjon, personal, økonomi, marked- og kommunikasjon, vakt- og vertskapsfunksjoner, sikkerhet og utstillingsteknikk. Avdeling for samling og dokumentasjon forvalter alle museets samlinger, samler inn nytt materiale og bidrar i utstillings- og forskningsprosjekter. Videre har museet to formidlingsavdelinger. Avdeling for minoriteter og mangfold har ansvaret for formidlingstilbudet på IKM og den daglige driften av avdelingen, mens avdeling for by og teaterhistorie har ansvar for formidlingen på Bymuseet, Teatermuseet og Arbeidermuseet. Formidling omfatter er alle former for utadrettet virksomhet som utstillinger, undervisning, byvandring, debattmøter og annen programvirksomhet.

ØKONOMI

Oslo kommune og Kulturdepartementet er de viktigste økonomiske bidragsyterne. I tillegg søkes det aktivt prosjekt- og utviklingsmidler fra offentlige aktører og private stiftelser, slik at museet til tross for relativt trange driftsrammer har kunnet ha et aktivt publikumstilbud og har produsert flere nye utstillinger. Museet har noe egeninntekter fra salg av foto, utleie av lokaler og omvisnings- og foredragsvirksomhet. Prosentvis fordelte inntektene seg i 2016 slik: statstilskudd 40%, kommunalt tilskudd 47%, egeninntekter (gaver, prosjektmidler, salgsinntekter) 13%. Museets styre har nedsatt et utvalg som skal se på muligheter for å øke egeninntektene.

Konsolideringen har ikke gitt museet et større økonomisk handlingsrom enn før konsolideringen, fordi det har påløpt betydelige kostnader til lønns- og pensjonsharmonisering, IKT-etterslep og profesjonalisering av samlingsforvaltning og markedsføring. Reduksjon i driftsmidlene fra Oslo kommune over flere år har gitt museet ytterligere trange driftsrammer med konsekven-

ser for museets faglige produksjon. I tillegg til at Gamle Rådhus/Teatermuseet ble avviklet som utstillingsarena i 2010, står to vitenskapelige stillinger ubesatt, en med teaterhistorie og en med oslohistorie som spesialer. Dette rammer særlig den langsiktige kunnskapsutviklingen i museet, og den faglige utviklingen på teatersiden. I tillegg er en prosjektkoordinatorstilling ikke videreført ved naturlig avgang i 2015. I 2017 ser vi oss også nødt til å redusere bibliekarstillingen.

Større utstillinger finansieres utelukkende med prosjektmidler, men med en egenandel fra museet i form av arbeidskraft. Museet har subsidiert husleie fra Oslo kommune i Frogner hovedgård og Tøyenbekken 5.

Museet har også økte driftskostnader knyttet til vedlikehold og drift av anleggene. Økt besøk har også medført økte utgifter til vask, vedlikehold av toaletter, utbedring av slitasje osv.

Museets inntekter var 31 724 850, mens driftskostnadene var kr 31 823 289. Driftsresultat kr -98 439. Finansinntekter kr 106 157. Ordinært resultat kr 7 718. Årsresultat er kr 7 718 som overføres til egenkapital. Kr 3 632 000 er overført til 2017 som øremerkede midler til gjennomføring av prosjekter i 2016 og 2017. Regnskap for 2016 er basert på fortsatt drift.

Museet eier ingen bygninger, men har en egenkapital i overkant av 2 mill kr. Da Oslo Museum ikke eier fast eiendom, er egenkapital i slik størrelsesorden akseptabel. Styret har likevel en ambisjon om at den skal øke på sikt.

PERSONALFORVALTNING, HMS OG ORGANISASJONSUTVIKLING

Oslo Museum hadde i 2016 50 faste ansatte og fire personer i ulike engasjementsstillinger, som vikarer og annen ekstrahjelp. I 2015 var tallet 34 fast ansatte og 30 personer i ulike

former for engasjementstillinger, som timelærere, museumsverter og annen ekstrahjelp. Endringen i antallet faste ansatte henger sammen med endrede bestemmelser i avtaleverket, som gjør at flere av de stillingene som vi tidligere har vurdert som engasjementsstillinger er omdefinert til faste stillinger. Totalt sett er antallet årsverk fra 2015 til 2016 redusert fra 36,1 årsverk til 34,9 årsverk. Reduksjonen er knyttet til trengere driftsrammer, der tilskuddene samlet sett ikke er økt i samsvar med den generelle lønns- og prisveksten.

I 2016 var 32 av de faste ansatte kvinner, og 18 er menn. Museets ledelse utgjøres av fire kvinner og tre menn. Museet etterstreber en jevn fordeling av kvinner og menn i alle stillinger. I dag har 24 % av de faste ansatte minoritetsbakgrunn.

Museet er medlem av arbeidsgiverorganisasjonen VIRKE og deltar på møter og kurs i regi av organisasjonen. I 2016 har administrasjonssjefen og direktøren blant annet deltatt på flere møter i regi av VIRKE ang museens pensjonsordninger. En av mellomlederne har også vært på kurs i teamledelse.

I 2016 er det videre gjennomført førstehjelpskurs og sikkerhetskurs for medarbeiderne i førstelinjetjenesten, og risikokartlegging i avdelingene. I tillegg har medarbeiderne deltatt på en rekke eksterne kurs og seminarer, samt fagmøter i de nasjonale muse-

umsnettverkene. Aktiv deltagelse i de faglige museumsnettverkene er prioritert. Medarbeiderne er også tilbudt interne fagseminarer og flere ekskursionsjoner til andre museer i Oslo-området, samt heldags personaltur til Drammen og Kongsberg. Tradisjonen tro inviterte styret museets medarbeidere til julefest i desember.

Oslo Museum har Bedriftshelsetjenesteavtale med MEDIPLUSS/ Stamina Group. Alle ansatte møter til forebyggende helsekontroll hos Bedriftshelsetjenesten med kartlegging av generell helsesituasjon og psykososialt arbeidsmiljø annen hvert år. Medarbeidere over 50 år møter hvert år. Det er avholdt to møter i Arbeidsmiljøutvalget (AMU) hvor verneombudene, representanter for fagforeningene og museets ledelse deltar. Bedriftshelsetjenesten MEDIPLUSS/ Stamina Group har deltatt på møtene, og i tillegg holdt kurs og bistått med råd innen helse og arbeidsmiljø.

Sykefraværet i 2016 har vært på 5,11%, en liten økning fra 2015 da sykefraværet var på 4,54%. Imidlertid er sykefraværet betydelig lavere enn i 2014, da vi hadde en topp på 9,77%. Det samlede legemeldte sykefraværet i Norge i 2016 utgjorde 6,3% (Kilde: SSB). Sykefraværet følges nøye. Det gjennomføres medarbeidersamtaler minimum en gang i året, og samarbeides jevnlig med de tillitsvalgte. Arbeidsmiljøet

oppleves som godt. I 2017 er det planlagt en ny medarbeiderundersøkelse.

EIENDOM

Bortsett fra museumleiligheten i Tøyengata 37c, eier museet ingen bygninger, men leier Frogner hovedgård, Tøyenbekken 5 og eksterne magasiner av Oslo kommune, og Sagveien 28 av Larre Eiendom. I tillegg disponerer vi en museumleilighet i Sagveien 8, som eies av Oslo Byes Vel. Museet leier også eksterne lagre på Nesodden og i Askim. Museet har derfor ikke ansvar for store vedlikeholdsoppgaver, men ivaretagelse av det daglige tilsynet med bygningene. Unntaket her er Frogner hovedgård, der museet har ansvar for de historiske interiørene. Disse er ikke oppgradert på 60 år, og har nå tydelig behov for fornyelse. Museet vil utvikle et nytt formidlingskonsept for hovedgården og forsøke å få dette finansiert fram mot 2024. Museets lokaler er sikret med brann- og tyverialarm koblet til brannvesen og vaktvesen. I 2017 arrangerte vi sammen med Norsk Teknisk Museum og Oslo Brann- og redningsetat seminar om sikring og evakuering av museums-gjenstander. ca 50 personer deltok.

Styresammensetting	Antall kvinner	Antall menn
Styreleder		1
Styremedlemmer	4	2
Varamedlemmer	6	1

Personale 2016

Faste ansatte

Abrahamsen, Terje
Apall-Olsen, Linken
Baalsrud, Siri
Bettum, Anders
Berhe, Abrahamey
Birkelund, Fredrik
Chandra, Dinesh
Christie, Alvin
Gaukstad, Kristin
Hansen, Lars Emil
Henstein, Siril Bull
Herresthal, Anne
Hovde, Thor
Johnsen, Therese
Lindås, Anne Birgit
Lunde, Lone
Lützw-Holm, Ida
Martinsen, Else
Melsom, Nina
Mork Møller, Mette
Mrgan, Aida
Ofstad, Marte
Røde, Gro
Røsler, Miriam Rose Sitkin
Sandland, Anne Solveig Romedal
Sanstøl, Jorunn
Skappel, Christian
Skusest, Vegard
Szük-Hanson, Ingrid Anna
Trengereid, Frode
Wennberg, Daniella
Ødegård, Sissel Oliva
Øzcan, Gazi
Aakvik, Rune

Årsverk

Sivilarbeidere/praksisplass Tidsrom

Attramadal, Soffi	1.1–30.6.	0,2
Krüger, Christina	1.1–19.6.	0,3
Shaqiri, Tony	17.11–31.12.	0,1
Sum årsverk		0,6

Engasjement/vikarer

Attramadal, Even - fotograf	1.1–30.6.	0,3
Johannessen, Reidun - mus. lektor	1.1–31.12.	0,6
Gogstad, Hanna - komm. rådgiver	1.1–30.6. + 15.11.-31.12.	0,6
Lysakermoen, Harald - mus. ass.	1.1–31.12.	0,3
Sey, Maimuna - pedagog	1.1–31.12.	0,1
Sum årsverk		1,9

Stillingsbetegnelse

Administrasjonssjef/Nestleder	100
Avdelingsleder by- og teater	100
Leder besøkscenter	100
Første konservator	100
Personalkonsulent	100
Fotograf	100
Resepsjonist IKM	100
Utstillingskonsulent	100
Avdelingsleder samlingen	100
Direktør	100
Kommunikasjonsrådgiver	100
Museumslektor, tom 24.2.	100
Museumsassistent	100
Utleiekoordinator	100
Spesialbibliotekar	100
Samlingsforvalter	50
Museumskonsulent	100
Teaterfaglig konsulent	60
Museumsvakt	50
Leder markedsføring og komm. (perm.)	100
Økonomisjef	100
Formidler	50
Formidlingsansvarlig	100
Museumspedagog	60
Førstesekretær	100
Konservator, tom 31.12.	30
Driftsleder	100
Fotoarkivar	100
Prosjekt-ansvarlig, tom 1.10.	60
Museumsvakt	80
Avdelingsleder	100
Grafisk designer/arr. ansvarlig	100
Formidlingsansvarlig mangfold	100
Fotograf	100

29,1

Karen Louise V. Grindvold og Siril Bull Henstein

Vakter

Rudramoorthy, Christopher

Sum årsverk

Stillingsbrøk Årsverk

30% 0,3

0,3

Vakter

Blümlein, Kathinka	10 %	0,1
Bratteteig, Daniel H.	10 %	0,1
Granum, Hilde	10 %	0,1
Grindvold, Karen Louise V.	10 %	0,1
Huljev, Helene	30 %	0,3
Johns, Andrea Grundt	20 %	0,2
Karayazgan, Aylin Desirée	10 %	0,1
Khalsa, Siri-Dharma kaur	50 %	0,5
Kittang, Åsmund	50 %	0,5
Larsen, Christian	60 %	0,6
Lie, Ida Kamilla	10 %	0,1
Maktabi, Nadine	30 %	0,3
Moe, Sonja	10 %	0,1
Nilsen, Einar Bache	30 %	0,3
Nordland, Daniel	10 %	0,1
Pettersen, Anne K.	10 %	0,1
Syversen, Ida	10 %	0,1
Tandberg, Lynn Anita	40 %	0,4
Taube, Erik Tobias	10 %	0,1
Testa, Nina Jakobsen	20 %	0,2
Våge, Ingvild	40 %	0,4

Sum årsverk

5,1

Oslo Museums styre 2016

Styresammensetting		Antall kvinner	Antall menn
Styreleder		1	
Styremedlemmer	4	2	

Faste medlemmer:

Bernt Bull, styrets formann
Sven Torneberg, styrets nestleder
Inger Jensen, styremedlem
Liv Emma Thorsen, styremedlem
Lavleen Kaur, styremedlem
Siri Baalsrud, ansattes representant
Rune Aakvik, ansattes representant i styret

Varamedlemmer:

Anne Grethe Solberg, varamedlem
Anne Helgesen, varamedlem
Saphinaz-Al-Naguib, varamedlem
Per Rekdal, varamedlem
Aysegul Lalybluglou, varamedlem
Sissel Ødegård, varamedlem ansatte
Gazi Özcan, varamedlem, ansatte

Oslo Museums samarbeidskollegium

Samarbeidskollegiet springer ut av de tre konsoliderte museenes eierstiftelser, og er organet som utpeker medlemmer til Oslo Museums styre. Museets styreformann og direktør deltar på kollegiets møter og orienterer om driften og den økonomiske stillingen, med unntak av de møtene hvor det velges nye styremedlemmer.

Samarbeidskollegiets medlemmer i 2016:

Astri M. Lund, kollegiets leder	Oppnevnt av Stiftelsen Oslo Bymuseum, Bymuseets eierstiftelse
Knut H. Ellingsen	Oppnevnt av Stiftelsen Oslo Bymuseum, Bymuseets eierstiftelse
Christian Hinze Holm	Oppnevnt av Stiftelsen Oslo Bymuseum, Bymuseets eierstiftelse
Bibi Plathe Vance	Oppnevnt av Stiftelsen Oslo Bymuseum, Bymuseets eierstiftelse
Knut Alfsen	Oppnevnt av Stiftelsen Norsk Skuespillerforbund, Teatermuseets eierstiftelse
Gülay Kutal	Oppnevnt av Stiftelsen Internasjonalt kultursenter og museum. Interkulturelt Museums eierstiftelse
Nefise Øzkal Lorentzen	Oppnevnt av Stiftelsen Internasjonalt kultursenter og museum. Interkulturelt Museums eierstiftelse
Knut Kjeldstadli	Oppnevnt av Stiftelsen Internasjonalt kultursenter og museum. Interkulturelt Museums eierstiftelse

Eierstiftelsene

Ved konsolideringen i 2005 ble det besluttet at de tidligere stiftelsene ble opprettholdt som eierstiftelser i det nye museet. Stiftelsene eier gjenstander og annet kildemateriale anskaffet fram til 31.12.2005 og oppnevner samarbeidskollegiets medlemmer.

Styret i Stiftelsen Oslo Bymuseum, Bymuseets eierstiftelse

Ole Andreas Olsen, styrets formann	Anette Solberg Andresen, varamedlem. Oppnevnt av Akers Sogneselskap
Bernt Anderson, styremedlem	Cecilie Øye, varamedlem. Oppnevnt av Akershusmuseet
Peder Valle, styremedlem	Juliane Derry, varamedlem. Oppnevnt av Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus
Anne Fikkan, styremedlem	Elisabeth Solem, varamedlem. Oppnevnt av Fellesrådet for historielagene i Oslo
Rangrvald Thilsen, styremedlem	Øyvind Reisegg, varamedlem. Oppnevnt av Oslo Byes Vel

Styret i Stiftelsen Internasjonalt kultursenter og museum, Interkulturelt Museums eierstiftelse

Dagny Fredheim, leder	Oppnevnt av Interkulturelt Museums venneforening
Knut Kjeldstadli, styremedlem	Oppnevnt av Interkulturelt Museums venneforening
Gülay Kutal, styremedlem	Oppnevnt av Interkulturelt Museums venneforening

Teatermuseets eierstiftelse utgjøres av Norsk Skuespillerforbund

Knut Alfsen er her museets kontaktperson

STYRETS SAMMENFATNING 2016

Stiftelsen Oslo Museum ble stiftet 1.1.2006 som en sammenslutning av Internasjonalt kultursenter og museum, Oslo Bymuseum og Teatermuseet. I 2013 åpnet museet også en ny formidlingsarena for Akerselvas industri- og arbeiderhistorie – Arbeidermuseet. Oslo Museum holder til på ulike adresser i Oslo og har som formål å spre kunnskap om og vekke interesse for Oslos historie og utvikling, det flerkulturelle samfunn og innvandring til Norge, teater og scenekunst. Museet forvalter gjenstander, fotografier, kunstobjekter og arkivmateriale anskaffet av de tre museene frem til 31.12.2005 og samler inn nytt materiale i tråd med formålet.

Museets overordnede mål og faglige prioriteringer er forankret i stiftelsesdokumentene og i samsvar med retningslinjene i tildelingsbrevet fra Oslo kommune og Kulturdepartementet.

Prioriteringer 2016

Styret har hatt følgende prioriteringer i 2016:

- Ny strategisk plan 2016-2020
- Publikumsutvikling - attraktive og relevante publikumstilbud på alle arenaer
- Museet som en arena for livslang læring og opplevelse
- Økt tilgjengelighet til museet ved gratis adgang, digitalisering av samlingene, digital formidling, kommunikasjon med publikum på nett og i sosiale medier
- Revisjon av samlingene; prioritering, registrering, fotografering, forebyggende konservering, avhending
- Forskningsprosjekter om Oslos historie etter 1945, herunder innvandringshistorie og teaterhistorie
- Analyse av museets egeninntjeningspotensiale som grunnlag for videre arbeid for å øke egeninntektene
- Arbeid med museets ytre arkitektur

Ny strategisk plan Oslo Museum 2016-2020

Styret vedtok våren 2016 ny strategi for perioden fram til 2020. Planen bygger på tidligere planer, men legger i større grad opp til at de ulike publikumsarenaene skal fremstå med sitt eget faglige særpreg overfor publikum. Videreutvikling av museet som møteplass gjennom attraktive og varierte publikumstilbud, aktiv bruk av nett og sosiale medier, samt en samlingsforvaltning av høy kvalitet er viktige strategiske satsningsområder. I tillegg ønsker museet å utvikle sin forankring i lokalsamfunnet Oslo gjennom et bredt nettverk av samarbeidspartnere.

Publikumsutvikling – attraktive og relevante publikumstilbud på alle besøksarenaer

Besøk på museene	2013	2014	2015	2016
Bymuseet/Teatermuseet	74 579	72 808	101 348	104 470
Arbeidermuseet	6 566	9 695	8 065	8 796
Interkulturelt Museum	17 407	14 393	11 367	14 275
Totalt Oslo Museum	98 552	96 896	120 780	127 541

Tabellen viser besøk pr. publikumsarena og samlet for Oslo Museum. Vår besøksstatistikk følger Kulturrådets definisjon på museumsbesøk, der bare besøk til museene eller personer som deltar i museets formidlingsaktivitet

telles. Vandreutstillinger og utleie uten formidling regnes ikke med. Både besøket per arena og totalbesøket til museets utstillinger viser en positiv utvikling godt over måltallet, som er 110 000 besøkende totalt i 2016. Utviklingen tolkes som et resultat av styrets prioritering av profesjonell kommunikasjon og nye utstillinger og attraktive formidlingstilbud på alle arenaer over flere år, men også som utslag av en generell økende museums- og historieinteresse. Mange museer melder om økt besøk i 2016.

Styret vurderer et samlet besøk godt i overkant av måltallet på 110 000 som svært tilfredsstillende ut fra museets økonomiske og personalmessige ressurser.

Museet som en arena for livslang læring og opplevelse

I tillegg til flere nye utstillinger har museet hatt et variert formidlingstilbud med familieaktiviteter, byvandringer, samtalekvelder og omvisninger i utstillingene. Museets formidlere nyter stor faglig anerkjennelse. Vi tilbyr spesielt tilrettelagte tilbud for barn og unge, minoritetspråklige, seniorer og personer rammet av demens – og spesialtilpasser opplegg til andre grupper på forespørsel.

Bymuseet fikk i 2015 fullt tilslag på søknaden til Den kulturelle skolesekken (DKS) om et nytt formidlingstilbud for 4. klasse. Her får elevene oppleve byens historie i den faste utstillingen «OsLove. Byhistorie for begynnere». Ca 6000 ni-åringer besøker utstillingen hvert år fram mot 2019. Vi har også hatt DKS-tilbud på Interkulturelt Museum og Arbeidermuseet.

Økt tilgjengelighet

Økt tilgjengelighet til museet både fysisk og digitalt har vært et satsningsområde for styret gjennom flere år.

Tilgjengelighet handler her både om tilgang til museets arenaer og den materielle og immaterielle kunnskapen museet og dets medarbeidere forvalter og besitter. Alles tilgang til kunnskap og informasjon er en forutsetning for et aktivt demokrati, og museet ser seg som en viktig bidragsyter i et stadig pågående demokratiprojekt. Museet arbeider for økt tilgjengelighet langs flere akser:

- Gratis adgang til alle utstillinger. Ingen økonomiske hindringer for å bruke museet
- Universell tilgang i alle utstillingslokaler
- Digitalisering og tilgjengeliggjøring av samlingene på nett; oslobilder.no og digitaltmuseum.no (i tillegg til utstillinger). Allmenn tilgang til samlingenes innhold, uavhengig av sted og museets åpningstid.
- Digital formidling og kommunikasjon med publikum gjennom nettsider og sosiale medier (Facebook, twitter, Instagram, Youtube).
- Nytt av året: Audioguide på syv språk (norsk, engelsk, tysk, polsk, japansk, somali, punjabi og arabisk) til den faste byhistoriske utstillingen.

Revisjon av samlingene

Museet forvalter gjenstander, fotografier, kunstobjekter og arkivmateriale anskaffet av de tre museene fram til 31.12.2005 og samler inn nytt materiale i tråd med formålet. Samlet omfatter samlingen anslagsvis 8000 kunstneriske arbeider, ca 30 000 gjenstander, nærmere 2 millioner negativer, en betydelig boksamling og flere privatarkiv. Deler av materialet Oslo Museum overtok forvaltningsansvaret for var ikke registrert, fotografert, pakket eller oppbevart i samsvar med dagens standarder for profesjonell samlingsforvaltning.

Siden 2006 er det derfor arbeidet systematisk med å bedre magasinforhold og få bedre oversikt over og kunnskap om samlingen (samlingsrevisjon). I 2016 prioriterte styret å styrke arbeidet med å prioritere, registrere, ompakke og vurdere eventuelt avhending av objekter med en 80% konservatorstilling dedikert til revisjonsarbeidet. (Avhending handler her i hovedsak om overføring av objekter til andre samlinger eller museer hvor de hører mer naturlig hjemme enn hos oss.) Styret har også vedtatt midlertidig inntaksstopp – bortsett fra aktiv innsamling i prosjekter – slik at ressursene kan konsentreres om revisjonsprosjektet.

Forskning

Styret er opptatt av at museet driver egen forskning, gjerne i samarbeid med andre institusjoner, både i det nasjonale museumsnettverket og ellers i kunnskapssektoren. Kulturrådets tilskudd til Mangfoldnettverkets bokprosjekt *Minoriteter og inkludering i norske museer* gir forskningen og forskningsformidlingen på dette feltet et løft. Styret er likevel generelt sett bekymret for forskningen ved museet. Driftsmidlene har gjennom flere år ikke fulgt lønns- og prisutviklingen. Samtidig har kravene og forventningene til profesjonalitet på mange – og også nye - museumfaglige områder økt. Dette har bidratt til at to av museets vitenskapelige stillinger, samt en prosjekt koordinatørstilling, står ubesatt etter naturlig avgang. Museets styre vurderer likevel kunnskapsutviklingen i institusjonen som tilfredsstillende ut fra den totale ressursituasjonen.

Museets forskning har særlig innretning mot etterkrigstidens byhistorie og teaterhistorie, kulturelt mangfold, egne samlinger og museale arbeidsmetoder. I 2016 er det et gjennomført et bokprosjekt om Oslo-historien sett gjennom historiske kart og startet opp et bokprosjekt om Tramteateret. Flere forskningsprosjekter er videreført fra foregående år, blant annet et om Interkulturelt Museums bruk av dialog som metode. I tillegg utvikles ny kunnskap basert på kildestudier i flere av utstillingsprosjektene.

Museets egeninntekter

Styret ser alvorlig på museets økonomiske situasjon med lite handlingsrom og flere ubesatte stillinger, og vurderer muligheter for å øke egeninntektene. Det ble i 2016 nedsatt et utvalg utgående fra styret for å analysere museets egeninntekstpotensiale. Oslo Museum har i dag inntekter fra salg av digitale og trykte fotokopier, salg i museumsbutikk, utleie av selskapslokaler og formidlingsvirksomhet. I tillegg finansieres de fleste utstillinger gjennom prosjektmidler fra offentlige og private bidragsytere. Utvalgets konklusjon var at den største utviklingsmuligheten for inntekter lå i økt utleie og utvikling av nye formidlingskonsepter med betaling. Økt utleie forutsetter imidlertid oppgradering av eksisterende lokaler, og at utleievirksomheten ikke kommer i konflikt med bevarings- eller formidlingsformål. Styret vil arbeide videre med denne saken.

Ytre arkitektur – forankring og medvirkning

Styret er opptatt av at museet skal ha bred forankring i lokalsamfunnet Oslo, i det frivillige feltet, i fag- og kunnskapsmiljøer museet har en naturlig tilknytning til, og i forhold til de økonomiske bidragsyterne Oslo kommune og Staten/Kulturdepartementet. Museet etterstreber derfor å vedlikeholde og utvikle et stort nettverk av ulike typer samarbeidspartnere i mange typer miljøer. Viktige samarbeidspartnere i 2016 har blant annet vært en rekke kommunale etater, herunder noen etatsmuseer og samlinger, andre museer, Høgskolen i Oslo og Akershus og Universitetet i Oslo, Fortidsminneforeningen, Oslo Byes Vel, historielagene i bydelene, Nasjonalforeningen for folkehelsen, OsloXL, Historiebanken, Kirkens Bymisjon, OBOS, Lokaltrafikkhistorisk forening, Oslo World Music Festival, Rikskonsertene, Asylet, Manifest Forlag, Den franske ambassaden, Den amerikanske ambassaden, Den rumenske ambassaden, flere kunstnere, selvstendig næringsdrivende og en rekke privatpersoner.

Økonomi

I tillegg til driftsmidler, gaver og prosjektstøtte har museet egeninntekter fra salg i museumsbutikk, salg av foto, utlån av malerier og gjenstander i offentlige bygg, utleie av selskaps- og møtelokaler, samt omvisnings- og foredragsvirksomhet.

Museet har en stram økonomi med lite handlingsrom. Flere stillinger er inndratt de siste årene på grunn av reduserte driftsmidler. Takket være stort engasjement hos medarbeiderne klarer museet likevel å ha et høyt aktivitetsnivå. De fleste større utstillinger og utviklingsprosjekter er finansiert gjennom eksterne prosjektmidler.

Oslo kommune og Kulturdepartementet er de viktigste økonomiske bidragsyterne. I tillegg søkes det aktivt prosjekt- og utviklingsmidler fra offentlige aktører og private stiftelser. I 2016 mottok museet prosjekt- og utviklingsmidler fra blant andre Norsk Kulturråd, Oslo kommune, Fritt Ord, Kommunal- og regionaldepartementet, IMDI og J.Pettilitz og hustru Margrethes stiftelse, OBOS. I tillegg fikk vi EØS-midler til et formidlingsprosjekt i samarbeid med den rumenske kulturstiftelsen Metropolis. Museet fikk også gaveforsterkning fra Kulturdepartementet med midler til en ny audioguide på Bymuseet og til en kommende utstilling om Fordommer på Interkulturelt Museum.

Oversikt over Oslo Museums økonomiske utvikling 2008-2016. Tall i 1000kr.

Tilskudds-giver	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Staten	7,468 27 %	7,797 28 %	8,297 28 %	8,554 29 %	11,319* 36 %	11,693 37 %	12,102 39 %	12,328 39 %	12.550 40 %
Oslo kommune	15,2 54 %	15,4 55 %	15,4 53 %	15.000 51 %	14.500 46 %	14.300 46 %	14.800 48 %	14.800 48 %	15.100 48 %
Prosjekt-midler /gaver/offent /privat	960 3 %	1,6 6 %	2,36 8 %	2,48 8 %	2,465 8 %	2.120 7 %	1.690 5 %	2.536 8 %	1.578 5 %
Andre inntekter	340 1 %	84 0 %	284 1 %	506 2 %	328 1 %	301 1 %	244 1 %	53 0 %	60 0 %
Egen-inntekter	4,044 15 %	3,223 11 %	3,089 10 %	3,033 10 %	3,029 9 %	2.903 9 %	2058 7 %	1.681 6 %	2.372 7 %
Totalt budsjett	28.012	28.104	29.430	29.573	31.712	31.317	30.894	31.398	31.660

Museets inntekter var 31 724 852, mens driftskostnadene var kr 31 823 291. Driftsresultat kr -98 440. Finansinntekter kr 106 157. Ordinært resultat kr 7 718. Årsresultat er kr 7 718 som overføres til egenkapital. Kr 3 632 000 er overført til 2017 som øremerkede midler til gjennomføring av prosjekter i 2017. Regnskap for 2016 er basert på fortsatt drift.

Arbeidsmiljø, sykefravær og ytre miljø

Det samarbeides med tillitsvalgte, verneombud og bedriftshelsetjenesten for å ivareta arbeidsmiljøet, helsen og sikkerheten, og arbeidsmiljøet oppleves som godt. Personalet velger i henhold til tariffavtalen to representanter til styret. Museet har innført 90 minutter fri til trening i arbeidstiden pr uke for alle ansatte, og gratis frukt på arbeidsplassen en dag per uke. I tillegg arrangeres det årlig en dags studietur for alle medarbeidere, samt at medarbeiderne tilbys å delta på kurs og konferanser innenfor sine fagområder.

Sykefraværet er 5,11 % i 2016, en liten økning fra 4,54% i 2015. Det gjennomføres medarbeidersamtaler en gang i året, og samarbeides jevnlig med de tillitsvalgte. Arbeidsmiljøet oppleves som godt. Oslo Museum forurenser ikke det ytre miljøet.

Styremøter, styreseminar og spesielle saker

Styret består av fem eksterne medlemmer og to representanter valgt av de ansatte. I tillegg har direktøren, administrasjonssjefen, økonomisjefen og to vararepresentanter møtt fast på styremøtene. Avdelingsledere og fagpersoner inviteres til styremøtene for å redegjøre for mer komplekse saksforhold og faglige spørsmål når styret ønsker det, samt for å gi innblikk i pågående utstillinger og andre prosjekter. Det er i 2016 gjennomført fem styremøter, og styret har behandlet til sammen 34 saker.

I tillegg til styremøtene har det vært avholdt et halvdagsseminar for styret og museets ledergruppe. Hovedtema for seminaret var Bymuseets samling; historikk, innhold, forvaltning og dagens utfordringer. Lederen for Bymuseets venner og lederen av Stiftelsen Oslo Bymuseum, som eier samlingen, deltok også på seminaret. Temaet var valgt etter henvendelse fra eierstiftelsen som uttrykte spesiell bekymring for tilstanden til Frogner hovedgård, og hvordan den påvirket de mange gjenstandene som er utstilt der – og en mer generell bekymring for magasinforholdene. Konklusjonen fra seminaret var at museet skulle videreføre dialogen med kommunen om behovet for å gi Frogner hovedgård et nødvendig løft og utrede alternativer til de dårligste magasinene.

Andre større saker som styret har behandlet i 2016 er en henvendelse fra Oslo kommune i 2015 angående konsolidering av Popsenteret og Oslo Museum. Et mål med en slik sammenslutning er en faglig og organisatorisk styrking av institusjonene, men også å gi Popsenterets statlig tilskudd ved å bli en del av Det nasjonale museumsnettverket. Museet søkte sammen med Oslo kommune Kulturdepartementet om midler til en ekstern konsekvensutredning av en slik sammenslutning. Denne ble ikke innvilget. Styret ønsker ikke å gå videre med denne saken før museet får midler til en ekstern virksomhetsgjennomgang av begge organisasjoner, da en konsolidering vil medføre et stort økonomisk meransvar for Oslo Museum.

Museets personale i 2016

Museet etterstreber en lik fordeling av kvinner og menn i alle stillinger og lik lønn for likt arbeid, justert for utdanning og ansiennitet. Museet har en økning i antall faste ansatte i 2016 ved alle museumsvervsstillingene i samsvar med nye bestemmelser i arbeidsmiljøloven ble omgjort til faste stillinger. Tidligere har disse vært engasjementsstillinger.

Anatte	Kvinner	Menn	Sum
Fast ansatte	32	18	50
Engasjerte	3	1	4
Sum	35	19	54

Antall	Styre	Fast ansatte	Engasjerte	Personalledere
Kvinner	4	32	3	2
Menn	3	18	1	3
Med minoritetsbakgrunn	1 (14%)	12 (24%)		

Kjønnsfordeling	Kvinner	Menn	
Fast ansatte	21	13	34
Engasjerte	5	3	8
Timeansatte	15	7	22
Sum	41	23	64

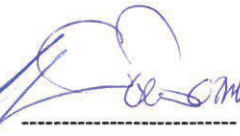
Kjønnsfordeling styret	Kvinner	Menn
Styreleder		1
Styremedlemmer	4	2
Varamedlemmer	6	1

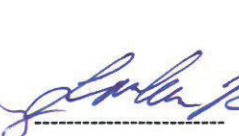
Takk

Styret takker de tre eierstiftelsene, venneforeningene, Oslo kommune, Kulturdepartementet, Norsk Kulturråd og alle andre bidragsytere for samarbeid og økonomisk støtte i 2016. En stor takk går til museets personale for deres store engasjement og innsats for museet i 2016.

Bernt Bull, formann

Sven Torneberg

Lavleen Kaur

Liv Emma Thorsen

Rune Aakvik

Siri Baalsrud

Inger Jensen

Lars Emil Hansen, direktør

RESULTATREGNSKAP OSLO MUSEUM

DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	Note	2015	2014
Salgsinntekter	1	1 452 470	1 300 973
Annen driftsinntekt	1	882 446	1 001 656
Periodiserte prosjektmidler	9	-135 000	4 036 000
Tilskudd	1,8	30 006 492	28 593 092
Sum driftsinntekter		32 223 005	37 043 141
Varekostnad		470 699	463 538
Lønnskostnad	2	21 260 520	22 219 729
Avskrivning på driftsmidler og immaterielle eiendeler	3	324 327	209 902
Annen driftskostnad	2	10 167 459	10 103 736
Sum driftskostnader		32 223 005	35 484 450
Driftsresultat		-17 097	-552 729
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		78 785	267 967
Resultat av finansposter		78 785	267 967
Ordinært resultat		61 687	-284 762
Virkning av prinsippendring		0	317 697
Resultat av ekstraordinære poster		0	317 697
Årsresultat		61 687	38 903
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		61 687	32 935

BALANSE OSLO MUSEUM

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2015	2014
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	4	201 000	201 000
Bundne fond	4, 5	11 780	11 614
Sum innskutt egenkapital		212 780	212 614
Opptjent egenkapital			
Fonds / prosjekter	4, 5	165 706	165 708
Annen egenkapital	4	1 775 687	1 714 000
Sum opptjent egenkapital		1 941 393	1 879 708
Sum egenkapital	4	2 154 173	2 092 322
<hr/> GJELD <hr/>			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		95 122	103 108
Prosjektavsetninger	7	2 005 500	1 870 000
Skyldige offentlige avgifter		1 251 388	1 330 233
Annen kortsiktig gjeld		1 984 221	1 982 001
Sum kortsiktig gjeld		5 336 231	5 285 342
Sum gjeld		5 336 231	5 285 342
Sum gjeld og egenkapital		7 490 405	7 377 665

BALANSE OSLO MUSEUM

EIENDELER	Note	2015	2014
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Samlingene		1	1
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr		97 810	320 740
Sum varige driftsmidler	3	97 811	320 740
Finansielle anleggsmidler			
Leierboerinnskudd		25 000	25 000
Obligasjoner og andre fordringer		828 003	748 531
Sum finansielle anleggsmidler		853 003	773 531
Sum anleggsmidler		950 814	1 094 272
Omløpsmidler			
Lager av varer og annen beholdning		296 196	296 204
Fordringer			
Kundefordringer		155 778	198 448
Andre fordringer		313 106	419 619
Sum fordringer		468 884	618 067
Bankinnskudd, kontanter o.l.	6	5 774 512	5 369 122
Sum omløpsmidler		6 539 591	6 283 393
Sum eiendeler		7 490 405	7 388 665

NOTER OSLO MUSEUM

Regnskapsprinsipper

I årsregnskapet er alle poster verdsatt og periodisert i overensstemmelse med regnskapslovens bestemmelser og reglene som følger av god regnskapsskikk for små foretak.

Klassifisering

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk, samt fordringer med forfall mer enn ett år etter balansedagen er medtatt som anleggsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Gjeld som forfaller senere enn et år etter regnskapsperiodens utløp, er oppført som langsiktig gjeld.

Varige driftsmidler og avskrivninger

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost etter fradrag for bedriftsøkonomiske avskrivninger som er beregnet på grunnlag av kostpris og antatt økonomisk levetid.

Driftsmidler anskaffet ved bruk av prosjektmidler balanseføres ikke.

Varebeholdning

Varebeholdningen er vurdert til den laveste av kostpris og virkelig verdi.

Virkelig verdi er netto salgsverdi på fremtidig salgstidspunkt.

Fordringer

Fordringer er oppført i balansen med fordringens pålydende etter fradrag for konstaterte og forventede tap.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført.

Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

Driftsinntekter og kostnader

Inntektsføring skjer etter opptjeningsprinsippet som normalt vil være leveringstidspunktet for varer og tjenester. Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet, dvs. at kostnader medtas i samme periode som tilhørende inntekter inntektsføres.

Tilskudd

Tilskudd inntektsføres ved tildeling, og ubrukte midler overføres til senere perioder.

Note 2 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.m.

Lønnskostnader	2015	2014
Lønninger	16 266 476	16 115 227
Arbeidsgiveravgift	2 640 638	2 759 218
Pensjonskostnader	1 999 785	2 974 846
Andre ytelser	353 620	370 438
Sum	21 260 520	22 219 729

Antall årsverk utgjør: 37

Lønn daglig leder	785 354
Andre ytelser daglig leder	10 546
Pensjonsutgifter daglig leder	15 720
Lønn styret	208 000

OTP.

Selskapet har inngått avtale om tjenestepensjon som tilfredsstiller lovens krav.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar i 2014 utgjør kr 140 000.
I tillegg kommer honorar for andre tjenester med kr 12 375.
Beløp er inkl. mva.

Note 3 Anleggsmidler

	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar ol.	Varebil	Sum
Anskaffelseskost pr 1.1.15	363 154	2 367 590	129 000	2 859 744
+ Tilgang kjøpte anleggsmidler		101 937		90 635
= Anskaffelseskost 31.12.15	363 154	2 468 987	129 000	2 961 141
Akkumulerte avskrivninger 31.12.15	363 154	2 371 176	129 000	2 863 330
= Bokført verdi 31.12.15	0	97 811	0	97 811
Årets ordinære avskrivninger	38 879	285 447		324 326
Økonomisk levetid	3 år	5-10 år	5 år	
Avskrivningsplan		saldo 10%		

Note 4 Årets endringer i egenkapital

	Grunn Kapital	Bundne fond	Kapital konto	Fond/ prosjekter	Sum
Egenkapital 01.01.15	201 000	11 614	1 714 000	165 708	2 092 322
Årets endring i fond/ prosjekter	0	166	0	-2	164
Årets resultat	0	0	61 687	0	61 687
Egenkapital 31.12.15	201 000	11 780	1 775 687	165 706	2 154 174

Note 5 Overføringer til fond

	Pr 01.01.15	Til/fra fondet	Pr 31.12.15
Fond: Tøyengt. 36	66 769	5 430	72 199
Fond: Chr. Hanssons	11 614	166	11 780
Fond: Livsvarig medl	91 382	-5 433	85 949
Donasjon	0		7 557
SUM	177 322	163	177 485

Note 6 Bundne midler

I posten inngår bundne skattetrekksmidler med kr 648 947.

Note 7 Prosjektavsetninger

Tilskuddsgiver - prosjekt	2015	2014
OM - Nye faste kulturhistoriske utstilling	0	860 000
Sparebankstiftelsen DNB NOR - Ny byhistorisk utstilling	500 000	500 000
Fritt Ord - Romfolk i Oslo (katalog)	0	75 000
KKD - Romfolk i Oslo (katalog)	0	75 000
OM - Romfolk i Oslo (skoleopplegg)	0	50 000
Fritt Ord - Fotoarkiv fra Libya	0	87 000
LO - Svenskene kommer	0	170 000
Norsk Kulturråd - Samarb. forum for nettkommunikasjon	37 000	37 000
Norsk Kulturråd - Yaday	94 000	0
KKD - Norvegiska romà/norske sigøynere	416 000	0
Oslo Kommune - 1970-tallet	100 000	0
KKD gaveforsterkning - Audioguide	137 500	0
Asociata Culturala Metropolis - Balkan Arts and Culture festival	76 000	0
Norsk Kulturråd - Evalueringsmodul for samlinger	100 000	0
Norsk Kulturråd - Minoriteter og inkludering	255 000	0
Norsk Kulturråd - Oss og de andre	100 000	0
Fritt Ord - Oss og de andre	200 000	0
J. Petlitz og hustru Margrethes stiftelse	190 000	0
Fritt Ord - Fotoarkiv fra Libya	87 000	87 000
LO - Svenskene kommer	170 000	170 000
Kulturdepartementet - Arbeiderhistorie museum	100 000	1 515 000
SUM	5 906 000	6 299 000

Note 8 Motatte tilskudd

	2015	2014
Kommunale tilskudd	14 800 000	14 800 000
Statstilskudd	12 328 000	12 102 000
Prosjekt tilskudd	1 721 500	732 300
Andre tilskudd/bidrag	1 156 992	958 792
SUM	30 006 492	28 593 092

Note 9 Periodiserte prosjektmidler

	2015	2014
Prosjektmidler overført fra foregående år	1 870 000	5 046 000
Prosjektmidler overført til neste år	- 2 005 500	- 1 010 000
Netto overførte prosjektmidler	- 135 500	4 036 000

Til styret i Oslo museum

Ansvarlige partnere:
Svein Brataas
Kjersti Øyslebø Brataas
Trygve Plener
Ole Christian Rasmussen
Kim Atle SvendsenMedlem av
Den Norske Revisorforening**REVISORS BERETNING****Uttalelse om årsregnskapet**

Vi har revidert årsregnskapet for stiftelsen Oslo museum, som består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 61 687, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til stiftelsen Oslo museum per 31. desember 2015 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 10.02.2016
BDT Viken Revisjon AS

Svein Brataas
Statsautorisert revisor

Med støtte fra
Oslo kommune

om;
oslo museum

Postboks 3078, Eisenberg
0207 Oslo
Tel. 23 28 41 70
www.oslomuseum.no
www.facebook.com/detekteoslo

